

Imago-onderzoek werken in de kinderopvang

De perceptie van scholieren, mbo-studenten, medewerkers en ouders over werken in de kinderopvang

24 april 2019

Joris de Rooij
Miriam Stolwijk

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Onderzoeksvragen	4
Onderzoek hbo-studenten	6
Leeswijzer	6
Hoofdstuk 1: Onderzoek scholieren	7
Methode	7
Onderzoeksgroep	7
Resultaten	8
Overwegen scholieren de kinderopvang?	8
Invloed op keuzes van scholieren	8
Beeld van werken in de kinderopvang	9
Voorkeur voor werken met kinderen	10
Waarom kiezen scholieren niet voor de kinderopvang?	11
Waarom kiezen scholieren wel voor de kinderopvang?	12
Wat is het imago van werken in de kinderopvang onder scholieren?	13
Hoe kan het imago van werken in de kinderopvang worden verbeterd?	14
Wat denken scholieren te gaan doen na hun opleiding?	15
Welke scholieren verwachten te gaan werken in de kinderopvang?	17
Hoofdstuk 2: Onderzoek mbo-studenten	20
Methode	20
Onderzoeksgroep	20
Resultaten	21
Vooropleiding	21
Stage en leerwerkovereenkomst	22
Beeld van werken in de kinderopvang	23
Wat gaan ze doen na de opleiding?	24
Waar gaan ze werken na de opleiding?	25
Welke studie gaan ze doen na de opleiding?	26
Wie hebben vooral invloed op de keuze van studenten?	27
Waarom gaan studenten niet in de kinderopvang werken?	27
Waarom gaan studenten wel in de kinderopvang werken?	29
Het imago van de kinderopvang onder studenten	30
Verbeteren van het imago	30
Hoofdstuk 3: Onderzoek medewerkers	32
Methode	32

Onderzoeksgroep	32
Resultaten	35
Wat zijn redenen voor werknemers om in de kinderopvang te werken?	35
Welk beeld hebben zij bij hun werk in de kinderopvang?.....	36
Wat is het imago van werken in de kinderopvang onder medewerkers?	41
Hoe kan het imago volgens medewerkers worden verbeterd?	42
Hoofdstuk 4: Ouders over werken in de kinderopvang	44
Methode.....	44
Resultaten SCP studie	44
Emotionele veiligheid van kinderen in de kinderopvang.....	44
Kwaliteit en toegevoegde waarde van kinderopvang	46
Resultaten ouders uit onderzoek scholieren	49
Ouders over werken in de kinderopvang bij scholieren.....	50
Hoofdstuk 5: Vergelijking wensberoep en werken in de kinderopvang.....	51
Inleiding	51
Het wensberoep	51
Werken met kinderen in de kinderopvang	52
Conclusies en samenvatting	54
Conclusies	54
Scholieren.....	54
Mbo-studenten	54
Medewerkers.....	55
Ouders.....	55
Samenvatting	56
Onderzoek scholieren	56
Onderzoek mbo-studenten	59
Onderzoek medewerkers.....	63
Ouders over werken in de kinderopvang	65

Inleiding

Het arbeidsmarktplatform kinderopvang heeft FCB gevraagd om een imago-onderzoek uit te voeren in de kinderopvang. Hiervoor zijn drie verschillende doelgroepen benaderd. Het imago-onderzoek heeft als doel om te achterhalen hoe het imago is van werken in de kinderopvang onder:

1. jongeren/scholieren in het voortgezet onderwijs (vanaf nu scholieren genoemd),
2. studenten in opleidingen die relevant zijn voor de kinderopvang (op mbo- en hbo-niveau)
3. medewerkers in de kinderopvang.

Deze rapportage doet verslag van het onderzoek onder scholieren en onder medewerkers. Het onderzoek binnen de mbo- en hbo-instellingen is nog niet afgerond.

Onderzoeksvragen

Het onderzoek heeft een aantal hoofdvragen met enkele deelvragen:

1. Hoe denken scholieren over werken in de kinderopvang?
  - a. Waarom kiezen scholieren wel of niet voor opleidingen die toeleiden naar de kinderopvang?
  - b. Kiezen ze specifiek voor werken met kinderen?
  - c. Welk beeld hebben zij bij werken met kinderen in de kinderopvang?
  - d. Wie in hun omgeving heeft de meeste invloed op hun overweging om een opleiding te volgen richting de kinderopvangbranche?
  - e. Wat voor verwachtingen hebben zij over inhoud van het werk, werktijden, contractomvang?
  - f. Sluit een baan in de kinderopvang aan bij hun behoeften en waarop wel en niet?
  - g. Waarom zouden zij wel of niet kiezen voor een vervolgopleiding of een baan in de kinderopvang?
  - h. Hoe zou het imago van werken in de kinderopvang volgens hen kunnen worden verbeterd?
2. Hoe denken mbo- en hbo-studenten over werken in de kinderopvang?
  - a. Waarom kiezen mbo- en hbo-studenten wel of niet voor opleidingen die toeleiden naar de kinderopvang?
  - b. Kiezen ze specifiek voor werken met kinderen?
  - c. Welk beeld hebben zij bij werken met kinderen in de kinderopvang?
  - d. Indien zij een opleiding volgen die toe kan leiden tot een functie in de kinderopvang, gaan zij dan naar verwachting ook kiezen voor de kinderopvang of toch niet en waarom?
  - e. Is bij leerlingen in een opleiding die kan toeleiden naar de kinderopvang hun beroepsbeeld veranderd sinds zij in de opleiding zitten en zo ja hoe precies?
  - f. Wat vinden leerlingen in een opleiding die kan toeleiden naar de kinderopvang van de kwaliteit van hun opleiding?

- g. Vinden leerlingen gemakkelijk een stageplaats in de kinderopvang?
  - h. Bevelen leerlingen die in een voor de kinderopvang relevante opleiding zitten de opleiding aan bij andere jongeren?
  - i. Waarom zouden zij wel of niet kiezen voor een vervolgopleiding of een baan in de kinderopvang?
  - j. Hoe zou het imago van werken in de kinderopvang volgens hen kunnen worden verbeterd?
3. Hoe denken medewerkers over werken in de kinderopvang?
- a. Wat zijn redenen voor werknemers om in de kinderopvang te werken?
  - b. Hoe ziet hun ideale beroep eruit in termen van werkomstandigheden, ontwikkelingsmogelijkheden, aanzien en arbeidsvoorwaarden?
  - c. Hoe beoordelen zij hun baan in de kinderopvang op deze aspecten?
  - d. Hoe verhoudt hun huidige baan zich met hun ideale baan op deze aspecten?
  - e. Zijn medewerkers trots om te werken in de kinderopvang?
  - f. Wat is volgens medewerkers het imago van werken in de kinderopvang?
  - g. Hoe zou het imago van werken in de kinderopvang volgens hen kunnen worden verbeterd?
4. Hoe denken ouders over de kinderopvang?
- a. Hoe denken ouders over de kwaliteit van de kinderopvang?
  - b. Hoe ervaren ouders die gebruik maken van kinderopvang de kwaliteit van de geleverde opvang?
  - c. Hoe kijken ouders die gebruik maken van kinderopvang aan tegen de medewerkers in de kinderopvang?
  - d. Hoe denken ouders over werken in de kinderopvang als een mogelijke beroepskeuze voor hun kinderen?

Onderzoek hbo-studenten

Om het onderzoek onder hbo-studenten te realiseren is contact gelegd met een twee hbo-instellingen, Fontys en InHolland. Hoewel in eerste instantie vanuit Fontys deelname aan het onderzoek was toegezegd is dit uiteindelijk niet mogelijk gebleken. Ten tijde van het eerste contact met Fontys liep daar (en ook bij andere hbo-instellingen) een omvangrijk onderzoek genaamd de Nationale Studenten Enquête (NSE). Het imago-onderzoek stond bij Fontys gepland om te worden ingezet direct na deze enquête. Helaas is de NSE door allerlei problemen bij de uitvoerder uiteindelijk stopgezet bij Fontys na veel onvrede vanuit de onderwijsinstelling. Het animo voor externe onderzoeken is daarbij afgenomen en deelname aan het imago-onderzoek werd helaas ingetrokken. Omdat de tijd begon te dringen en omdat de NSE landelijk wordt ingezet hebben we besloten om geen andere hbo-instellingen meer te benaderen. Dit omdat hier hetzelfde obstakel naar alle waarschijnlijkheid een rol zal spelen.

Leeswijzer

Deze rapportage bevat een vijftal hoofdstukken. In de eerste drie hoofdstukken worden de resultaten beschreven van één van de uitgevoerde deelstudies. We beginnen in Hoofdstuk 1 met de resultaten van het onderzoek onder scholieren. In het tweede Hoofdstuk worden resultaten gepresenteerd van een onderzoek onder mbo-studenten in voor de kinderopvang relevante opleidingen. Daarna worden in Hoofdstuk 3 de resultaten uit het onderzoek onder medewerkers getoond. Hoofdstuk 4 bevat resultaten over het beeld van ouders over werken in de kinderopvang. Hierin wordt vooral geput uit externe informatie. In Hoofdstuk 5 kijken we op enkele variabelen over de drie onderzoeksgroepen uit Hoofdstuk 1 t/m 3 heen. Ten slotte worden enkele conclusies getrokken over de gepresenteerde studies.

Hoofdstuk 1: Onderzoek scholieren

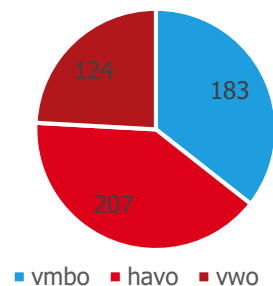
Methode

Onderzoeksgroep

De respondenten bij dit onderdeel van het onderzoek zijn geworven door middel van een scholierenpanel. Er is gedurende anderhalve week een oproep geplaatst op de website scholieren.com. Daarnaast is het panel van scholieren.com actief benaderd met een verzoek om deel te nemen aan het onderzoek.

In totaal hebben 514 leerlingen de vragenlijst volledig ingevuld. De respons was als volgt verdeeld over vmbo, havo en vwo.

Figuur 1: respons scholieren naar opleiding

De steekproef bestond voor 30% uit jongens en voor 70% uit meisjes. De gemiddelde leeftijd was 16 jaar. Binnen het vmbo ging het om leerlingen in het derde (23%) en vierde (77%) leerjaar. De havo-leerlingen waren afkomstig uit het vierde (32%) en vijfde (68%) leerjaar. Van de vwo-ers was 28% afkomstig uit het vierde leerjaar, 23% uit het vijfde en 48% uit het zesde leerjaar.

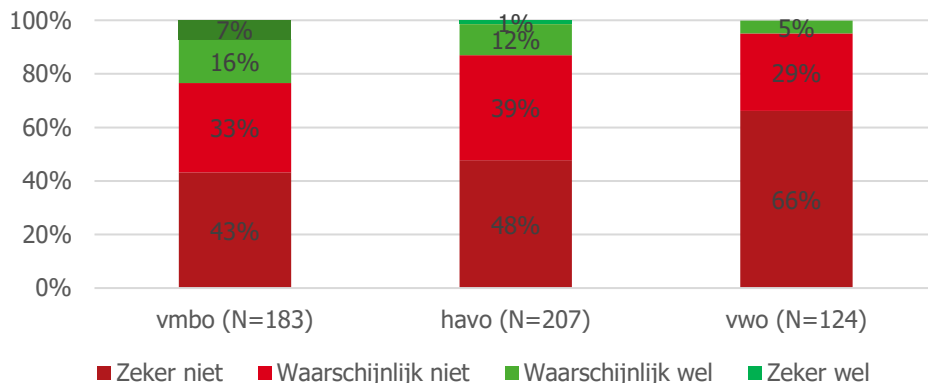

Resultaten

Overwegen scholieren de kinderopvang?

Aan alle scholieren is de vraag gesteld of zij overwegen om een opleiding te gaan volgen om te gaan werken met kinderen in de kinderopvang. Figuur 2 laat zien hoe scholieren uit de verschillende opleidingen hierover dachten.

Figuur 2. in hoeverre overweeg je om een opleiding te gaan volgen om te gaan werken met kinderen in de kinderopvang?

Figuur 2 toont dat van de vmbo-leerlingen 23% aangeeft dat zij (waarschijnlijk) wel een opleiding gaan volgen om te gaan werken in de kinderopvang. Bij de havo-leerlingen is dit aandeel kleiner met een totaal van 13%. Van de vwo-leerlingen overweegt slechts 5% dit.

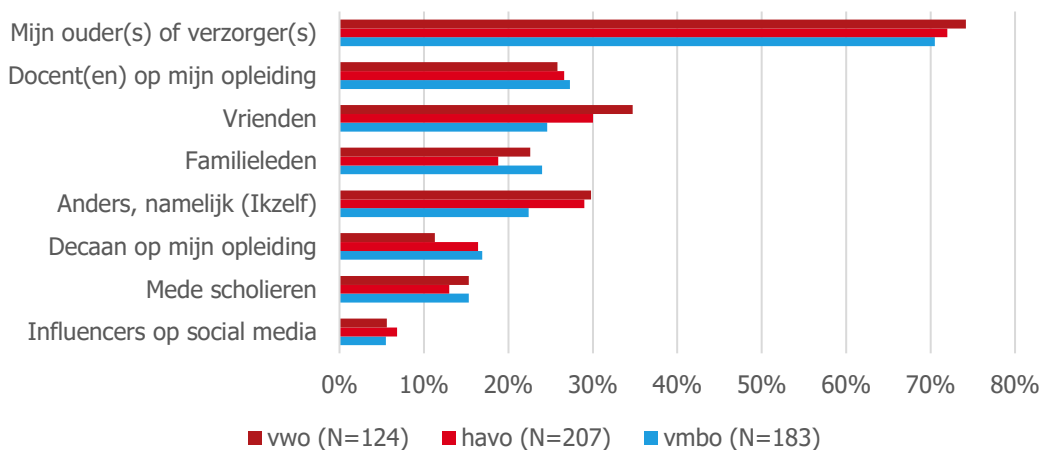
Invloed op keuzes van scholieren

Vervolgens is aan de scholieren gevraagd wie in hun omgeving veel invloed heeft op de keuze die zij gaan maken voor een vervolgopleiding. In figuur 3 zijn hiervan de resultaten te zien.

Figuur 3. wie heeft er veel invloed op de keuze die jij gaat maken voor een vervolgopleiding?

Hier zien we dat voor alle schooltypen het vooral de ouders of verzorgers zijn die veel invloed hebben op de keuze die scholieren gaan maken voor een vervolgopleiding. Bij de vmbo-leerlingen zijn het daarnaast vooral docenten op de opleiding, vrienden en familieleden die hierop invloed hebben, naast de scholieren zelf. Bij de havo-en vwo-leerlingen zijn het ook vooral deze groepen, maar daarbij zijn vrienden de belangrijkste groep na de ouders.

Beeld van werken in de kinderopvang

In het volgende deel van de vragenlijst is aan scholieren gevraagd om zich voor te stellen dat zij werkzaam zijn in **het beroep dat zij het liefst zouden willen uitoefenen**. Daarna is hun een serie stellingen voorgelegd waarin zij konden aangeven in welke mate deze stellingen overeenkwamen met hun beeld bij hun wensberoep. Ze konden deze stellingen beoordelen op een vijfpuntsschaal (waarbij 1 = zeer oneens en 5 = zeer eens). Dezelfde lijst met stellingen is vervolgens voorgelegd met de vraag om deze nog eens te beoordelen terwijl men zich voorstelt om te werken **met kinderen in de kinderopvang**. Tabel 1 toont de gemiddelde scores op de verschillende stellingen voor het wensberoep en werken met kinderen in de kinderopvang. Ook worden de verschillscores (kinderopvang minus wensberoep) getoond.

Tabel 1. beoordeling stellingen wensberoep en werken met kinderen in de kinderopvang (N=514, alle scholieren)

Stelling	Wensberoep	Kinderopvang	Vershil
Ik zou veel plezier hebben in mijn werk	4,46	3,12	-1,34
Het zou in positieve zin uitdagend zijn	4,39	3,20	-1,19
Ik zou trots zijn om mensen te vertellen dat het mijn baan is	4,36	3,03	-1,33
Het geeft me de mogelijkheid om mijzelf te blijven ontwikkelen	4,30	2,95	-1,35
Met dit werk kun je wat betekenen voor andere mensen	4,25	4,33	0,08
Mijn familie zou trots zijn om te vertellen dat ik dit beroep uitoefen	4,15	3,15	-1,00
Ik zou er een gezin mee kunnen onderhouden	4,13	3,17	-0,96
Het geeft me carrièremogelijkheden	4,09	2,68	-1,41
Het werk is afwisselend	3,98	3,40	-0,58
Ik zou zelfstandig mijn werk kunnen doen	3,95	3,25	-0,70
Het biedt baanzekerheid	3,83	3,29	-0,54
Ik zou mijn werk goed kunnen combineren met mijn privé situatie	3,81	3,59	-0,22
Mensen in dit beroep worden als succesvol beschouwd	3,79	2,52	-1,27
Het trekt het type mensen aan waarmee ik graag wil werken	3,76	3,01	-0,75
Ik zou gelijk een goed salaris krijgen	3,75	2,70	-1,05
Ik zou fijne werktijden hebben	3,58	3,48	-0,10

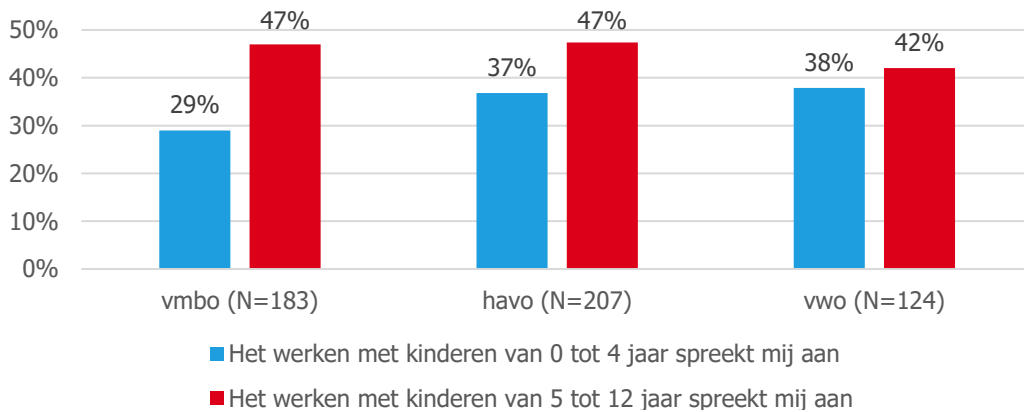
De scores zijn geordend van hoog naar laag op de gemiddelden van het wensberoep. Bovenaan staan het hebben van plezier in het werk, uitdaging in het werk, het ervaren van trots over de baan, ontwikkelingsmogelijkheden en iets kunnen betekenen voor andere mensen. De verschillen geven uitdrukking aan de mate waarin werken met kinderen in de kinderopvang voldoet aan de gemeten aspecten, ten opzichte van het wensberoep van de scholieren. Werken in de kinderopvang scoort op bijna al deze aspecten lager. De grote verschillen (1,2 of groter) zien we ook vooral bij de stellingen bovenaan in de tabel. Daarnaast zien we deze bij de stelling over carrièremogelijkheden en de mate waarin medewerkers in dit beroep worden gezien als succesvol. De stelling die uitdrukking geeft aan de betekenis van het beroep voor anderen laat de kleinste verschillen zien (deze is nihil). Over de gehele lijn zijn scholieren van mening dat zij in de kinderopvang evenveel voor anderen kunnen betekenen als zij in hun wensberoep zouden willen.

Voorkeur voor werken met kinderen

De scholieren zijn ook bevestigd over de mate waarin het hen aanspreekt om te gaan werken met kinderen in de leeftijd in de kinderopvang. Dit is afzonderlijk uitgevraagd voor de leeftijd in de dagopvang en de bso. In onderstaande figuur zijn hiervan de resultaten te zien.

Figuur 4. Voorkeur voor werken met kinderen

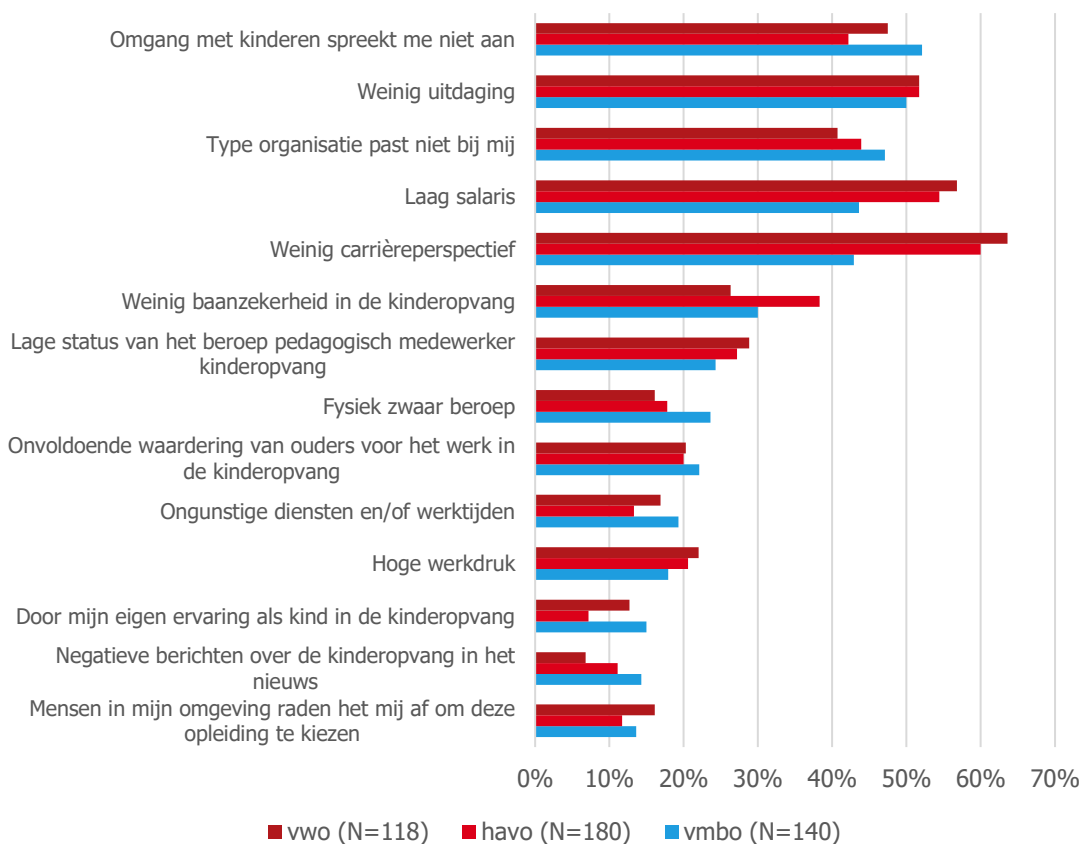
Figuur 4 laat zien dat tussen de 40% en 50% van de scholieren het (zeer) eens is met de stelling dat werken met kinderen in de leeftijd van 5-12 jaar hen aanspreekt. Een groter deel van de scholieren heeft affiniteit met het werken met kinderen in de leeftijd van 5-12 jaar, dan met kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar. Bij de vwo-scholieren is het verschil het kleinst en bij vmbo-scholieren het grootst.

Waarom kiezen scholieren niet voor de kinderopvang?

Afhankelijk van het antwoord op de vraag of scholieren overwegen om een opleiding te gaan volgen om te gaan werken met kinderen in de kinderopvang, kregen zij verder in de vragenlijst een vraag voorgelegd waarom zij dit wel of niet overwogen. De volgende figuur toont hierbij de antwoorden van de groep die eerder aangaf waarschijnlijk, of zeker geen opleiding te gaan volgen om te gaan werken met kinderen in de kinderopvang (N=438).

Figuur 5. je hebt aangegeven dat je geen interesse hebt in het volgen van een opleiding om te gaan werken met kinderen in de kinderopvang. Welke van onderstaande redenen spelen hierbij een rol?

Bij de vmbo-scholieren zijn de meest gekozen redenen dat de omgang met kinderen de scholieren niet aanspreekt (52%), gevolgd door weinig uitdaging (50%) en type organisatie past niet bij mij (47%), kort gevolgd door laag salaris (44%) en weinig carrièreperspectief (43%). De havo-scholieren geven vooral aan dat zij weinig carrièreperspectief zien (60%), gevolgd door een laag salaris (54%), weinig uitdaging (52%) en type organisatie spreekt mij niet aan (44%). De vwo-scholieren tenslotte geven dezelfde antwoorden als de havo-scholieren, ook hier wordt weinig carrièreperspectief genoemd (64%), gevolgd door laag salaris (57%) en weinig uitdaging (52%). Zij noemen ook dat omgang met kinderen hen niet aanspreekt (48%).

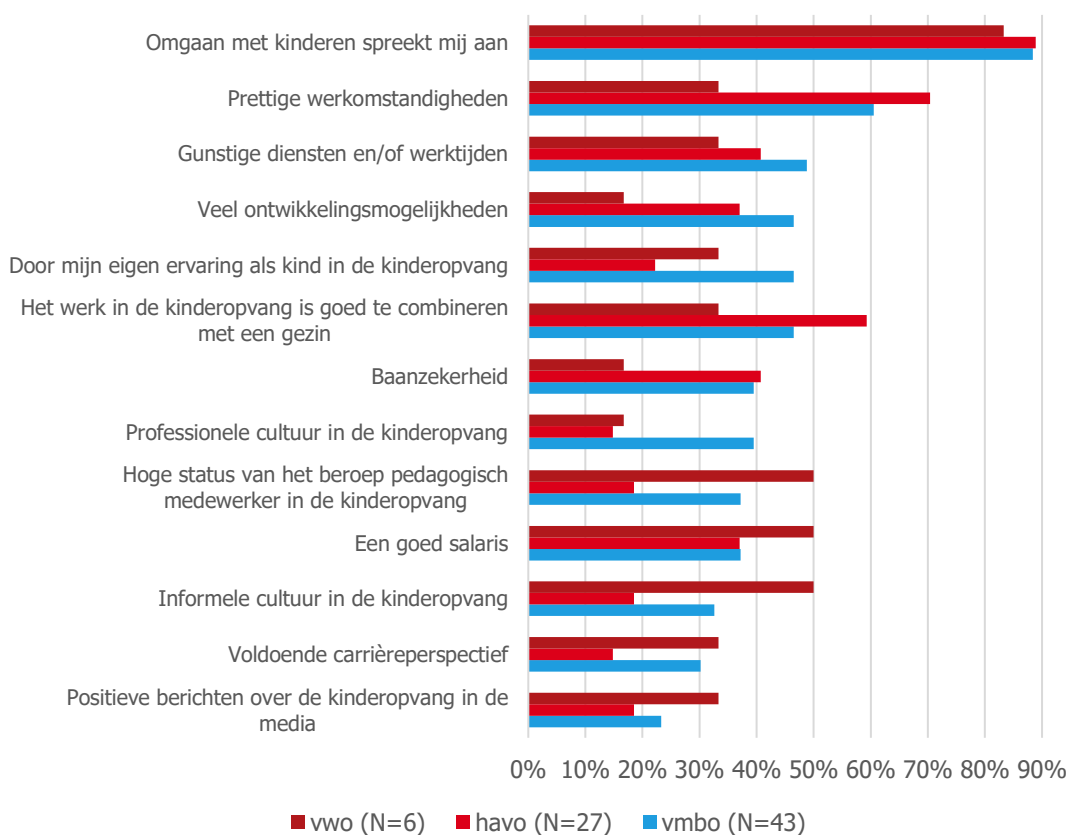
Waarom kiezen scholieren wel voor de kinderopvang?

De kleinere groep scholieren die heeft aangegeven dat zij wel overwegen om een opleiding te volgen om te gaan werken met kinderen in de kinderopvang (N=76) komt in de volgende

figuur aan bod. Omdat de aantallen hier kleiner zijn moeten de resultaten voorzichtig worden geïnterpreteerd, vooral voor de groep vwo-scholieren.

Figuur 6. Je hebt aangegeven dat je wel interesse hebt in het volgen van een opleiding om te gaan werken met kinderen in de kinderopvang. Welke van onderstaande redenen spelen hierbij een rol?

Hier zien we dat voor alle scholieren de belangrijkste beweegredenen voor het overwegen van een studie richting kinderopvang is dat het hen aanspreekt om met kinderen te werken (meer dan 80% geeft dit aan). Bij de vmbo-scholieren gaat het daarnaast vooral om de prettige werkomstandigheden (61%) en gunstige diensten en/of werktijden (49%). Bij de havo-scholieren zien we vooral prettige werkomstandigheden (70%) en mogelijkheden om het werken in de kinderopvang te combineren met een gezin (59%). De enkele vwo-scholieren geven aan dat het hen vooral gaat om de informele cultuur, een goed salaris en de hoge status van het beroep van pedagogisch medewerker (50%).

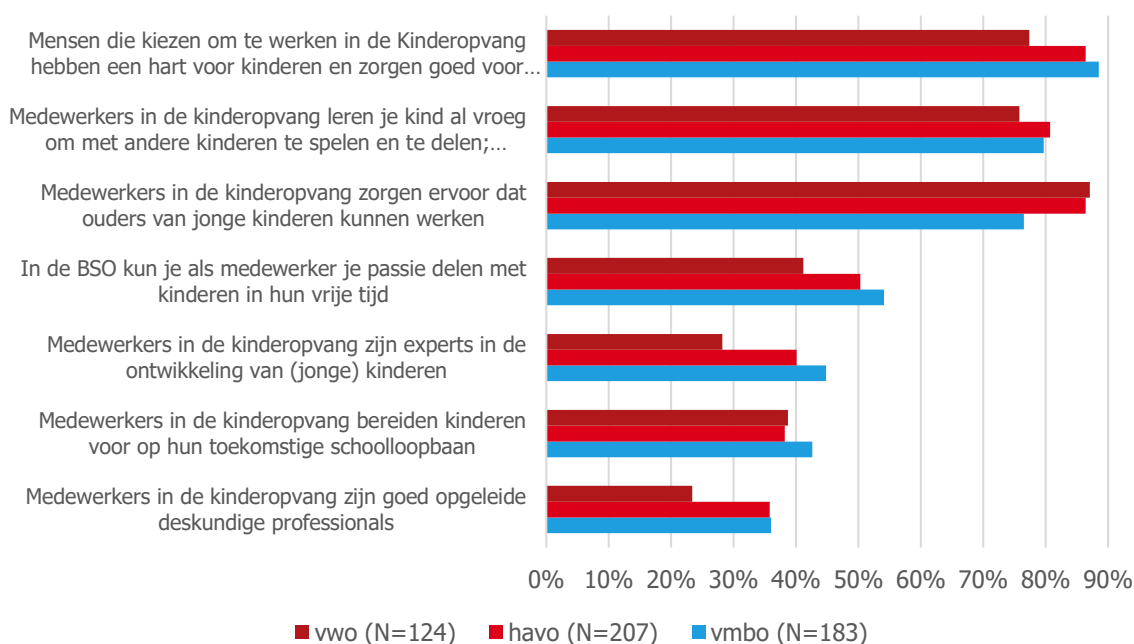
Wat is het imago van werken in de kinderopvang onder scholieren?

Om het imago van werken in de kinderopvang onder de scholieren verder in beeld te brengen is een aantal stellingen over werken in de kinderopvang voorgelegd. In figuur 7 zijn

de resultaten hiervan terug te zien. We tonen het aandeel scholieren dat het met de stelling (zeer) eens is.

Figuur 7. stellingen werken in de kinderopvang

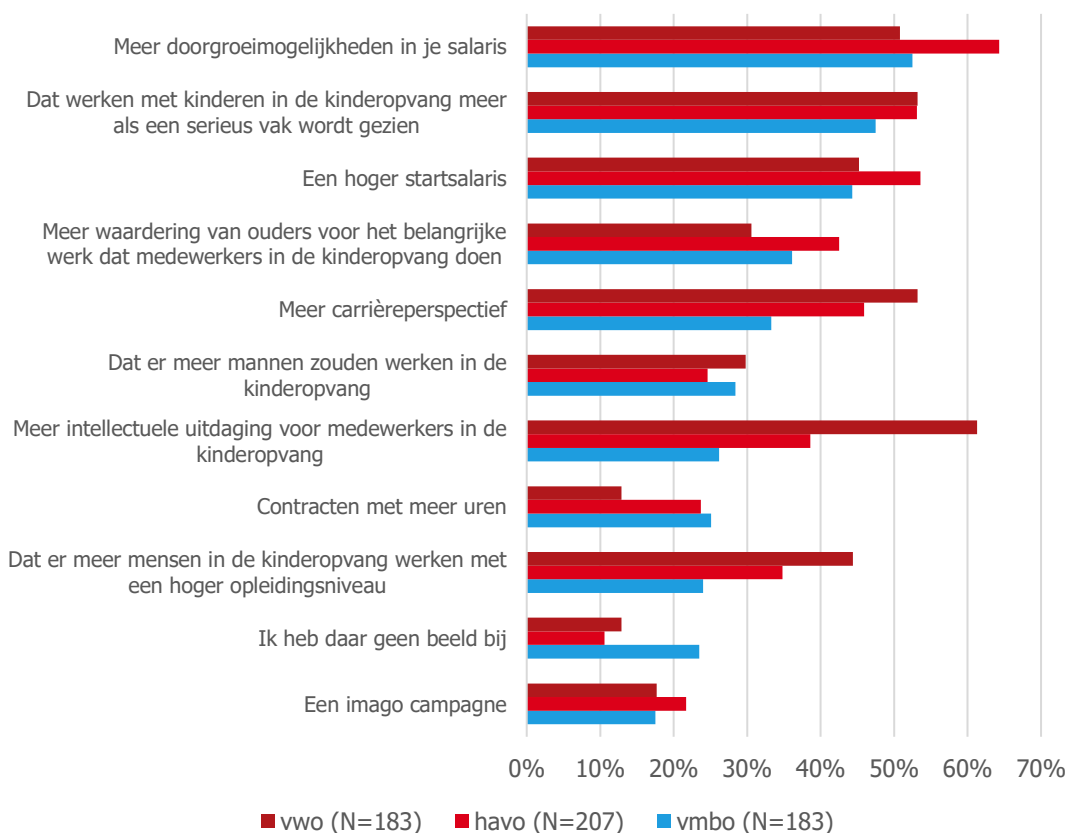
Hier zien we dat scholieren van alle schooltypen het in meerderheid eens zijn met de stelling dat medewerkers in de kinderopvang een hart voor kinderen hebben en goed zorgen voor kinderen (ruim 75%). Dat geldt ook voor de stelling dat medewerkers kinderen leren om te spelen en te delen. Ook ruim 75% is het hiermee (zeer) eens. Een kleiner deel van de scholieren is van mening dat medewerkers in de kinderopvang experts zijn in de ontwikkeling van (jonge) kinderen (45% of minder), dat zij kinderen voorbereiden op hun schoolloopbaan (43% of minder), en dat zij goed opgeleide deskundige professionals zijn (36% of minder).

Hoe kan het imago van werken in de kinderopvang worden verbeterd?

Vervolgens is aan alle scholieren gevraagd hoe zij denken dat het imago van werken in de kinderopvang verbeterd zou kunnen worden. De antwoorden op deze vraag worden getoond in figuur 8.

Figuur 8. wat zijn volgens jou de belangrijkste factoren die bijdragen aan het verbeteren van het imago van werken met kinderen in de kinderopvang?

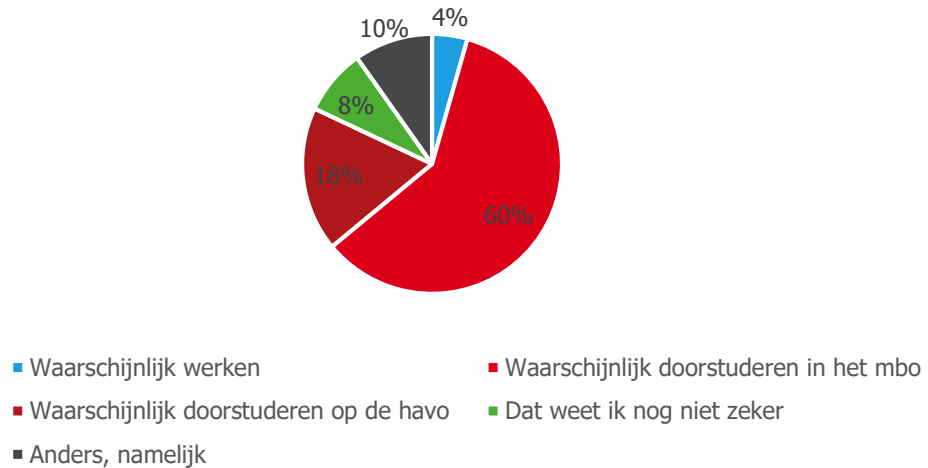
Figuur 8 laat zien dat scholieren uit het vmbo vooral denken in de richting van meer doorgroeimogelijkheden (53%) en dat werken in de kinderopvang meer als een serieus vak wordt gezien (48%). Scholieren die de havo volgen denken ook vooral aan meer doorgroeimogelijkheden (64%) en daarnaast aan een hoger startsalaris (54%). Vwo-scholieren zien vooral mogelijkheden in meer intellectuele uitdaging voor medewerkers in de kinderopvang (61%) en dat werken in de kinderopvang meer wordt gezien als een serieus vak (53%).

Wat denken scholieren te gaan doen na hun opleiding?

De drie groepen scholieren is aan het einde van de vragenlijst gevraagd wat zij denken te gaan doen na hun huidige opleiding. Hieruit kwamen de volgende resultaten.

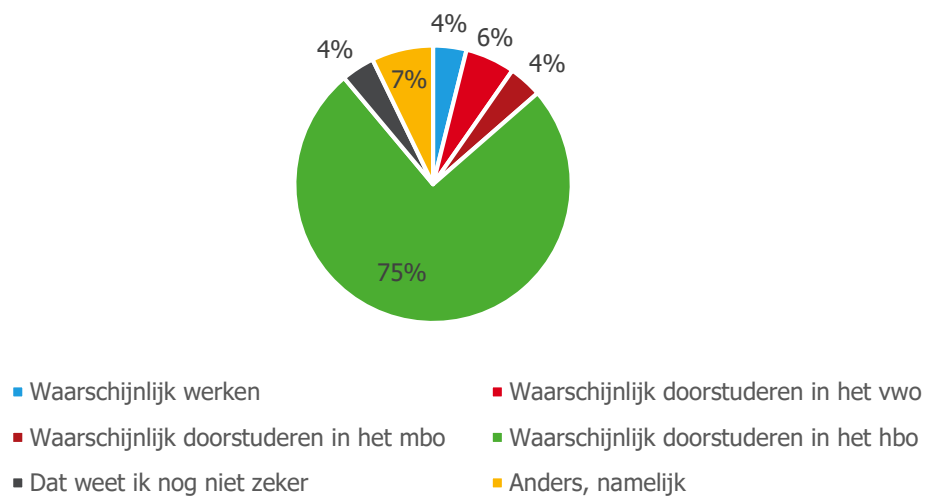

Figuur 9. wat ga je doen na je vmbo-opleiding? (N=183)

Hier zien we dat 60% van de scholieren in het vmbo van plan is om verder te gaan studeren in het mbo-onderwijs. Nog eens 18% verwacht door te stromen naar de havo. Kleinere groepen hebben uiteenlopende andere verwachtingen of weten het nog niet zeker op het moment van uitvragen.

Figuur 10. wat ga je doen na je havo-opleiding? (N=207)

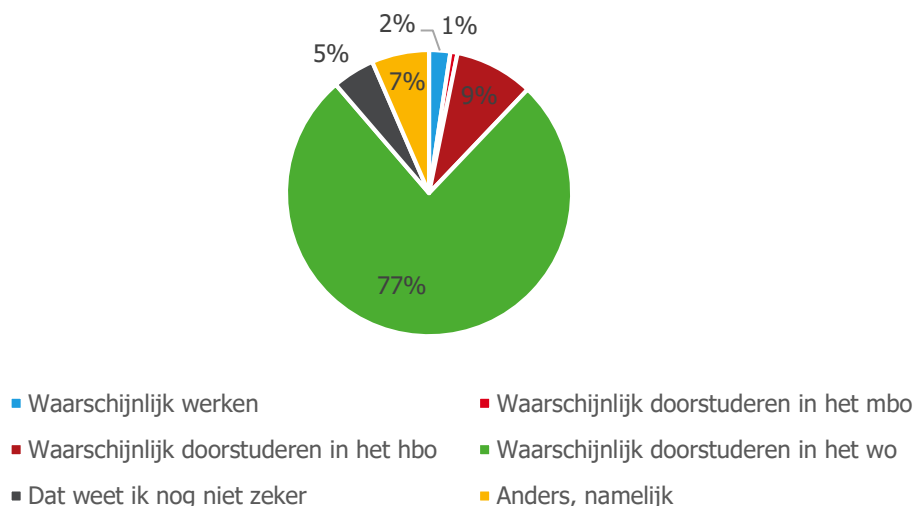

Bij de havo-scholieren zien we dat 75% gaat doorstuderen in het hbo. Nog eens 6% gaat doorstuderen op het vwo. Kleinere groepen van ongeveer 4% hebben uiteenlopende andere verwachtingen. 7% weet het nog niet zeker op het moment van uitvragen.

Figuur 11. wat ga je doen na je vwo-opleiding? (N=124)

Bij de vwo-scholieren zien we dat de meerderheid (ruim driekwart) verwacht te gaan doorstuderen in het wo. Nog eens 9% verwacht te gaan doorstuderen in het hbo. Kleinere groepen hebben andere uiteenlopende verwachtingen of weten het nog niet zeker op het moment van uitvragen.

Welke scholieren verwachten te gaan werken in de kinderopvang?

Om hierop een antwoord te formuleren hebben we nader onderzocht welke kenmerken deze scholieren hebben. Daartoe is deze groep vergeleken met de overige scholieren op een aantal achtergrondkenmerken. Tabel 2 toont de resultaten hiervan.

Tabel 2. scholieren die niet en wel kiezen voor de kinderopvang naar achtergrondkenmerken

	Wensberoep ko=nee	Wensberoep ko=ja
Leeftijd (N=512)	16,1	16,2
Jongen (N=157)	90%	10%
Meisje (N=357)	83%	17%
Vmbo (N=183)		
Vmbo-tl (theoretische leerweg, N=123)	80%	20%
Vmbo overige leerwegen (N=60)	68%	32%
Vmbo profiel Z&W alle leerwegen (N=76)	67%	33%
Vmbo overige profielen alle leerwegen (N=107)	83%	17%
Havo (N=207)		
Cultuur en Maatschappij (N=31)	84%	16%
Natuur en Techniek (N=24)	96%	4%
Natuur en Gezondheid (N=56)	82%	18%
Economie en Maatschappij (N=96)	89%	11%
Vwo (N=124)		
Cultuur en Maatschappij (N=13)	92%	8%
Natuur en Techniek (N=44)	98%	2%
Natuur en Gezondheid (N=31)	90%	10%
Economie en Maatschappij (N=36)	97%	3%

Er is nauwelijks een verschil in leeftijd tussen de groepen. Scholieren die kiezen voor de kinderopvang zijn in meerderheid meisjes met een opleiding in het vmbo, de meesten met een profiel zorg en welzijn. Op de havo en het vwo gaat het vooral om scholieren met een profiel natuur en gezondheid, gevolgd door cultuur en maatschappij.

Nu we een beeld hebben van de achtergrondkenmerken van de scholieren die wel en niet overwegen om een studie te gaan volgen voor de kinderopvang gaan we in op de verschillen tussen de scholieren die wel en niet overwegen te kiezen voor de kinderopvang, in de beoordeling van de stellingen behorende bij hun wensberoepen. De scores op deze stellingen, die terug te zien zijn in Tabel 3 geven aanvullende informatie over hun beroepswensen.

Tabel 3. verschillen wensberoep scholieren die wel en niet voor kinderopvang kiezen

Stelling	Wensberoep ko=nee (N=438)	wensberoep ko=ja (N=76)	verschil
Ik zou veel plezier hebben in mijn werk	4,45	4,54	0,09(ns)
Met dit werk kun je wat betekenen voor andere mensen	4,22	4,42	0,20*
Het zou in positieve zin uitdagend zijn	4,42	4,21	-0,21*
Het geeft me de mogelijkheid om mijzelf te blijven ontwikkelen	4,32	4,21	-0,11(ns)
Ik zou trots zijn om mensen te vertellen dat het mijn baan is	4,4	4,11	-0,29***
Het werk is afwisselend	3,97	4,05	0,08(ns)
Ik zou fijne werktijden hebben	3,5	4,04	0,54***
Ik zou er een gezin mee kunnen onderhouden	4,14	4,03	-0,11(ns)
Ik zou mijn werk goed kunnen combineren met mijn privé situatie	3,78	3,99	0,21*
Mijn familie zou trots zijn om te vertellen dat ik dit beroep uitoefen	4,18	3,96	-0,22*
Het biedt baanzekerheid	3,82	3,95	0,13(ns)
Het trekt het type mensen aan waarmee ik graag wil werken	3,73	3,93	0,20*
Het geeft me carrièremogelijkheden	4,12	3,93	-0,19(ns)
Ik zou zelfstandig mijn werk kunnen doen	3,97	3,83	-0,14(ns)
Ik zou gelijk een goed salaris krijgen	3,76	3,68	-0,08(ns)
Mensen in dit beroep worden als succesvol beschouwd	3,85	3,45	-0,40***

Geanalyseerd op basis van *f*-test, éézijdige toetsing (*** $P < 0.001$, ** $P < 0,01$, * $P < 0,05$). ns= niet significant.

Tabel 3 laat zien dat scholieren die hebben aangegeven dat zij overwegen om te kiezen voor een opleiding om te gaan werken met kinderen in de kinderopvang in vergelijking met de groep die dit niet doet meer waarde hechten aan fijne werktijden (+0,5), het combineren van werk en privé (+0,2), een beroep wat mensen aantrekt waar zij graag mee willen werken (+0,2) en met hun werk betekenis hebben voor andere mensen (+0,2). Gemiddeld hechte zij minder waarde aan het beeld dat zij in hun toekomstig beroep als succesvol worden beschouwd (-0,4). Ook hechten ze minder waarde aan trots over hun beroep (-0,3), trots van ouders (-0,2), dat het werk in positieve zin uitdagend is (-0,2) en carrièremogelijkheden (-0,2). Deze verschillen zijn alle significant op basis van statistische analyse.

Hoofdstuk 2: Onderzoek mbo-studenten

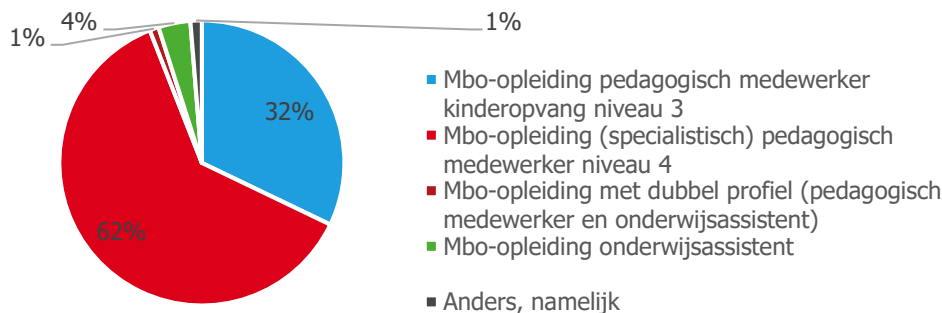
Methode

Onderzoeksgroep

De respondenten bij dit onderdeel van het onderzoek zijn geworven via de onderwijsinstellingen in het mbo. Op basis van data van DUO is een overzicht gemaakt van de roc's in Nederland die de opleidingen pedagogisch werk op niveau 3 of (specialistisch) pedagogisch werk op niveau 4 aanbieden. Er zijn 42 roc's die minstens één van deze opleidingen aanbiedt. De onderwijspopulatie bestond in 2018 uit zo'n 19.250 studenten, verdeeld over alle opleidingsjaren (Duo.nl). Zo'n 12.500 (of 65%) hiervan doen een opleiding op niveau 4, 6.750 studenten (of 35%) doen een opleiding op niveau 3.

Op basis van dit overzicht is een selectie gemaakt van te benaderen roc's. Hierbij is gekeken naar een spreiding over Nederland en een zo groot mogelijk bereik onder studenten. Uiteindelijk zijn 11 roc's benaderd waarvan er 9 hebben deelgenomen aan het onderzoek. In totaal hebben we een netto steekproef behaald van 386 studenten. Op basis van deze aantallen en de verdeling over de roc's zijn deze data voldoende om representatieve uitspraken te doen over de studentenpopulatie.

Figuur 12. respons studenten naar opleidingsvariant (N=386)

In figuur 12 is te zien dat de verdeling in de respons tussen niveau 3 en niveau 4 dicht ligt bij de verdeling in de populatie. We zien daarnaast een kleine groep studenten die een opleiding volgt tot onderwijsassistent (4%) en studenten die een dubbel profiel volgen (1%). Nog eens 1% gaf aan nog een andere variant te volgen.

De steekproef bestond voor 97% uit meisjes en voor 3% uit jongens. De gemiddelde leeftijd was 20 jaar. Tabel 4 toont de leeftijdsverdeling van alle studenten, waarbinnen zich ook enkele oudere studenten bevonden.

Tabel 4. leeftijdsverdeling steekproef

Jonger dan 18 jaar	27%
18 jaar	19%
19 jaar	19%
20 t/m 24 jaar	25%
25 jaar en ouder	9%

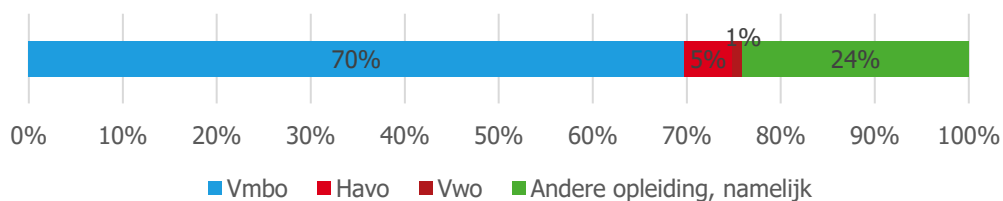
Van de steekproef verblijft 36% in het eerste jaar van de opleiding. Nog eens 36% verblijft in het tweede jaar van de opleiding en 28% zat in het derde opleidingsjaar. Studenten volgen in grote meerderheid de opleiding in de BOL-variant (82%, waarvan 2% in deeltijd). De overige 17% volgt de opleiding in de BBL. 1% geeft het antwoord anders, namelijk. In de populatie volgt 88% de opleiding in de BOL-variant. Ook op dit kenmerk ligt de steekproef hiermee dicht bij de samenstelling van de populatie.

Resultaten

Vooropleiding

Allereerst is gevraagd welke opleiding studenten hadden gevolgd voor hun huidige beroepsopleiding richting de kinderopvang.

Figuur 13. vooropleiding (N=386)

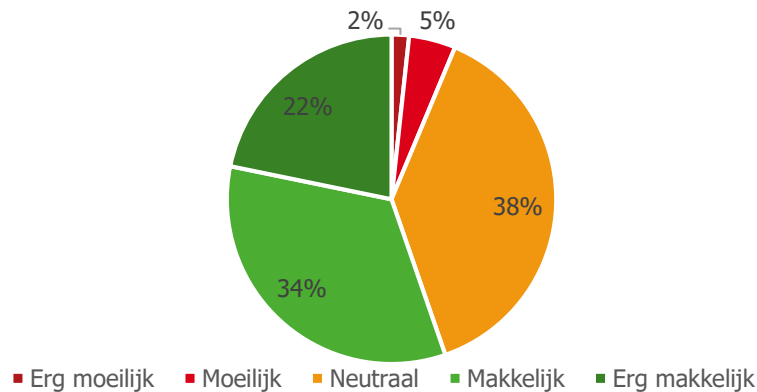
In figuur 13 is te zien dat 70% van de studenten de opleiding is ingestroomd vanuit een vmbo-opleiding. Nog eens 5% kwam van de havo en 1% van het vwo. Opvallend is dat bijna een kwart nog een andere opleiding selecteerde. De meeste studenten gaven hierbij aan dat zij waren ingestroomd vanuit een andere mbo-opleiding. Ook stroomden enkelen in van een hbo-opleiding en op basis van overgang van 3 naar 4 havo. Een enkeling noemde ook een ouder diploma, zoals de mavo.

Stage en leerwerkovereenkomst

Allereerst is aan de studenten gevraagd of zij al stage hadden gelopen, of daar momenteel mee bezig waren (BOL), of dat zij al een leerwerkovereenkomst hadden (BBL). In de BOL had 94% al stage gelopen, of was men daar nu mee bezig. In de BBL had 78% al een leerwerkovereenkomst. In totaal ging het om 349 studenten.

Aan deze groep is gevraagd hoe moeilijk of makkelijk zij het vinden om een stageplaats of leerwerkovereenkomst te bemachtigen.

Figuur 14. hoe moeilijk of makkelijk is het voor jou om een stage of leerwerkplek te vinden in de kinderopvang? (N=349)

In figuur 14 is te zien dat slechts 7% van de studenten het (erg) moeilijk vindt om een stageplaats of leerwerkplaats te vinden. 34% ervaart dit als makkelijk en 22% als zeer makkelijk. Nog eens 38% antwoordt hierop neutraal.

Beeld van werken in de kinderopvang

Vervolgens is een serie stellingen voorgelegd aan de studenten. Allereerst is aan de studenten gevraagd om zich voor te stellen hoe hun ideale baan eruit zou zien. Vervolgens mochten zij de stellingen beoordelen met de ideale baan in het hoofd. Direct daarna is gevraagd om dezelfde serie stellingen te beoordelen maar nu met in het hoofd het beeld van werken met kinderen in de kinderopvang. In tabel 5 worden de gemiddelde scores op de stellingen getoond voor het wensberoep en voor werken met kinderen in de kinderopvang. Tevens worden de verschillen getoond. De stellingen zijn gerangschikt naar hoogte van de score op het wensberoep. Bij de verschillen is getoond of de verschillen significant zijn.

Tabel 5. beoordeling stellingen wensberoep en werken met kinderen in de kinderopvang (N=386, alle studenten)

Stelling	Wensberoep	Kinderopvang	Vershil
Met dit werk kun je wat betekenen voor andere mensen	4,49	4,31	-0,19***
Ik zou veel plezier hebben in mijn werk	4,37	4,01	-0,36***
Ik zou trots zijn om mensen te vertellen dat het mijn baan is	4,18	3,78	-0,40***
Het geeft me de mogelijkheid om mijzelf te blijven ontwikkelen	4,03	3,72	-0,31***
Ik zou zelfstandig mijn werk kunnen doen	4,03	3,84	-0,18***
Het zou in positieve zin uitdagend zijn	4,01	3,66	-0,35***
Mijn familie zou trots zijn om te vertellen dat ik dit beroep uitoefen	4,01	3,79	-0,22***
Het werk is afwisselend	3,88	3,63	-0,24***
Ik zou er een gezin mee kunnen onderhouden	3,81	3,48	-0,32***
Ik zou mijn werk goed kunnen combineren met mijn privé situatie	3,78	3,78	-0,01(ns)
Het trekt het type mensen aan waarmee ik graag wil werken	3,67	3,61	-0,06 (ns)
Het geeft me carrièremogelijkheden	3,61	3,36	-0,25***
Het biedt baanzekerheid	3,57	3,51	-0,06 (ns)
Ik zou fijne werktijden hebben	3,48	3,41	-0,07*
Ik zou gelijk een goed salaris krijgen	3,26	3,10	-0,16***
Mensen in dit beroep worden als succesvol beschouwd	3,19	3,09	-0,10**

Geanalyseerd op basis van een paired t-test, éézijdige toetsing (***P<0.001, **P<0,01, * P<0,05). ns= niet significant.

Tabel 5 toont ons dat studenten vooral veel waarde hechten aan werk waarmee je wat kunt betekenen voor andere mensen (4,5), waarin zij veel plezier zouden hebben (4,4), trots zijn om erover aan anderen te vertellen (4,2) , mogelijkheden om zich te ontwikkelen (4,0), zelfstandigheid (4,0) en uitdaging (4,0).

Minder waarde hechten zij aan een beroep waarin mensen als succesvol worden beschouwd (3,2) en waarin zij gelijk een goed salaris krijgen (3,3).

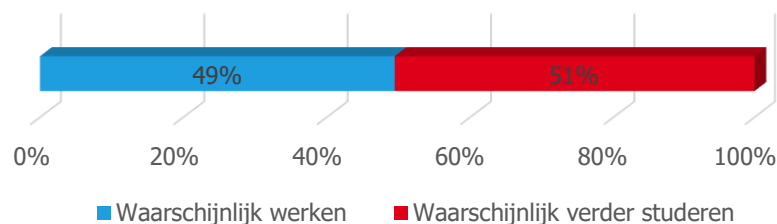
De grootste verschillen zien we bij de stelling over trots zijn om over het werk te vertellen (-0,4), plezier in het werk (-0,4) en uitdaging (-0,4). Dit zijn stellingen waar men, gezien de scores in het wensberoop veel waarde aan lijkt te hechten. Nog een relatief grote verschillen zien we op de stelling dat men er een gezin mee kan onderhouden (-0,3). In alle gevallen zijn de verschillen negatief, wat wil zeggen dat men werken met kinderen in de kinderopvang als gemiddeld negatiever beoordeelt dan het wensberoop. Al deze verschillen zijn statistisch significant.

De kleinste verschillen zien we bij de stellingen over combineren van werk en privé, dat het werk het type mensen aantrekt waarmee men graag wil samenwerken en baanzekerheid. Deze verschillen zijn niet significant, Dat wil zeggen dat op deze aspecten werken met kinderen in de kinderopvang volgens studenten voldoet aan hun wensen.

Wat gaan ze doen na de opleiding?

Vervolgens is aan de studenten gevraagd wat ze gaan doen na hun opleiding in de kinderopvang. Figuur 15 toont hiervan de resultaten.

Figuur 15. wat ga je doen na je opleiding? (N=386)

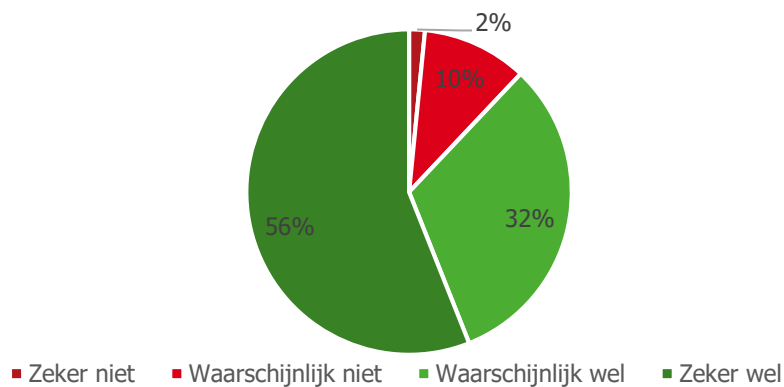
Ongeveer de helft gaat werken, de andere helft verwacht verder te gaan studeren.

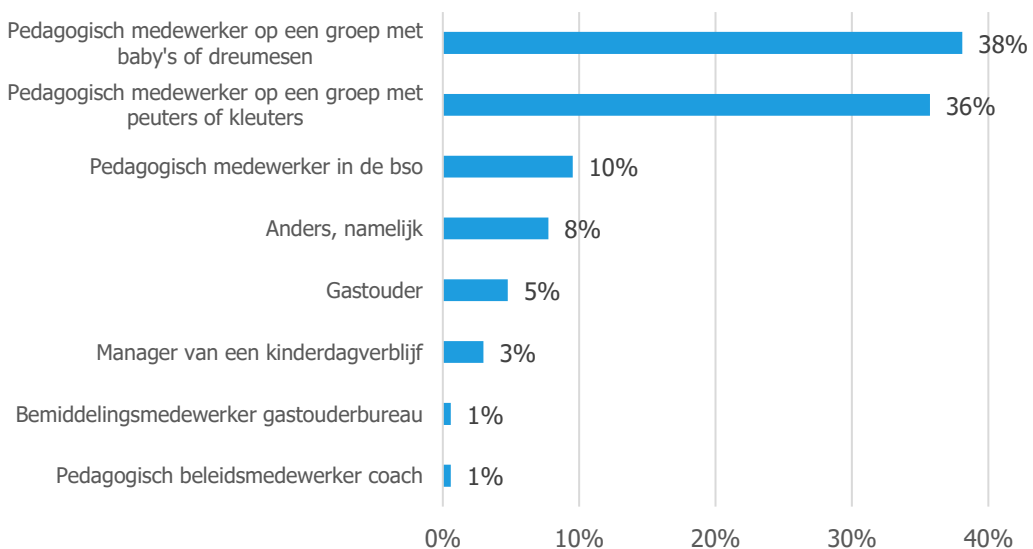
Waar gaan ze werken na de opleiding?

Figuur 16. ben je van plan in de kinderopvang te gaan werken? (N=191)

Van de groep studenten die verwacht om na de opleiding te gaan werken geeft 88% aan dat dit (waarschijnlijk) wel in de kinderopvang zal zijn. Vervolgens is uitgevraagd in wat voor functie en met welke doelgroep men het liefst zou gaan werken. De resultaten hiervan zijn te zien in figuur 17.

Figuur 17. wat voor functie zou je het liefst willen na je opleiding in de kinderopvang? (N=168)

Hier zien we dat ruim een 80% van plan is om pedagogisch medewerker te worden. Van deze groep wil 38% het liefst werken met baby's of dreumesen, 36% met peuters of kleuters en 10% wil graag werken in de bso (5-12 jaar). Verder geeft nog een kleine groep (5%) aan gastouder te willen worden, of manager van een kinderdagverblijf (3%).

De groep studenten die aangaf wel te willen gaan werken, maar daarbij niet aangaf dat dit waarschijnlijk in de kinderopvang zal zijn (N=23) noemde de volgende functies:

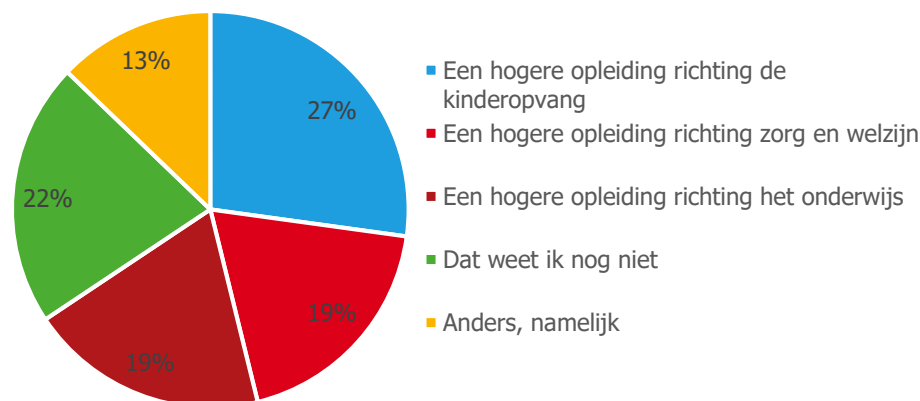
- Gastouder
- Onderwijsassistent
- Pedagogisch medewerker peuterspeelzaal/peuterjuf
- Jeugdzorg medewerker
- Begeleidster (van specifieke doelgroep)
- Leerkracht/jeugdcoach
- Leidinggevende op een woongroep

Sommigen van hen gaven aan het nog niet te weten. Een deel van bovengenoemde functies leidt waarschijnlijk toch tot een baan in de kinderopvang, of gastouderopvang.

Welke studie gaan ze doen na de opleiding?

De groep die aangaf dat zij na de huidige opleiding waarschijnlijk verder gaan studeren (N=195) is gevraagd welke studie zij dan overwegen. Figuur 18 toont hiervan de resultaten.

Figuur 18. weet je al wat voor opleiding je na deze opleiding wilt volgen? (N=195)

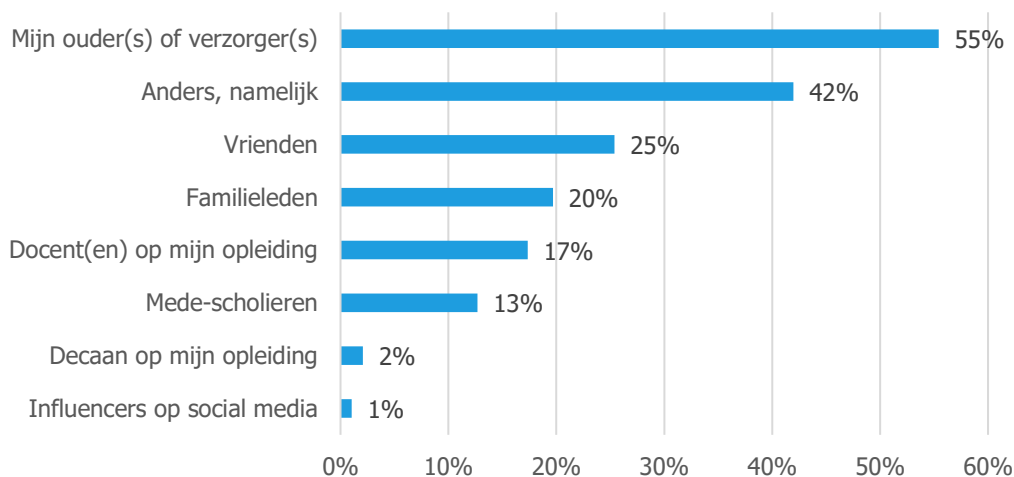
Figuur 18 laat zien dat ruim een kwart van plan is om een hogere opleiding te gaan volgen richting de kinderopvang. 19% wil een hogere opleiding gaan volgen elders in zorg en welzijn. Nog eens 19% wil dit doen richting het onderwijs. 22% weet het nog niet en 13% geeft nog een ander antwoord.

Wie hebben vooral invloed op de keuze van studenten?

Aan de studenten is gevraagd wie in hun omgeving veel invloed heeft op de keuze die zij gaan maken voor de volgende stap na hun huidige opleiding. Hierbij konden de studenten meerdere antwoorden aanvinken (zie figuur 19), daardoor telt het totaal niet op tot 100%.

Figuur 19. wie heeft er veel invloed op de keuze die jij gaat maken voor een volgende opleiding of baan?

Hier zien we dat ouders veruit de belangrijkste beïnvloeders zijn bij deze groep. Deze wordt gevolgd door de categorie anders, namelijk. Hierin zien we vooral het antwoord 'ikzelf', maar ook komen antwoorden voor als 'mijn partner', of (collega's op) mijn stage. Vrienden zijn goed voor nog een 25%, gevolgd door familieleden (niet de ouders) bij 20%.

Waarom gaan studenten niet in de kinderopvang werken?

De kleine groep studenten die aangaf te gaan werken na de opleiding, maar daarbij de branche kinderopvang niet selecteerde als mogelijkheid om in te gaan werken is gevraagd waarom zij niet zouden kiezen voor een baan in de kinderopvang. Daarbij konden zij meerdere antwoorden selecteren. Hierdoor telt het totaal op tot meer dan 100%. Figuur 20 toont de resultaten bij deze vraag.

Figuur 20. je hebt aangegeven dat je (waarschijnlijk) niet van plan bent om te gaan werken in de kinderopvang. Spelen een of meerdere van onderstaande redenen hierbij een rol? (N=22)

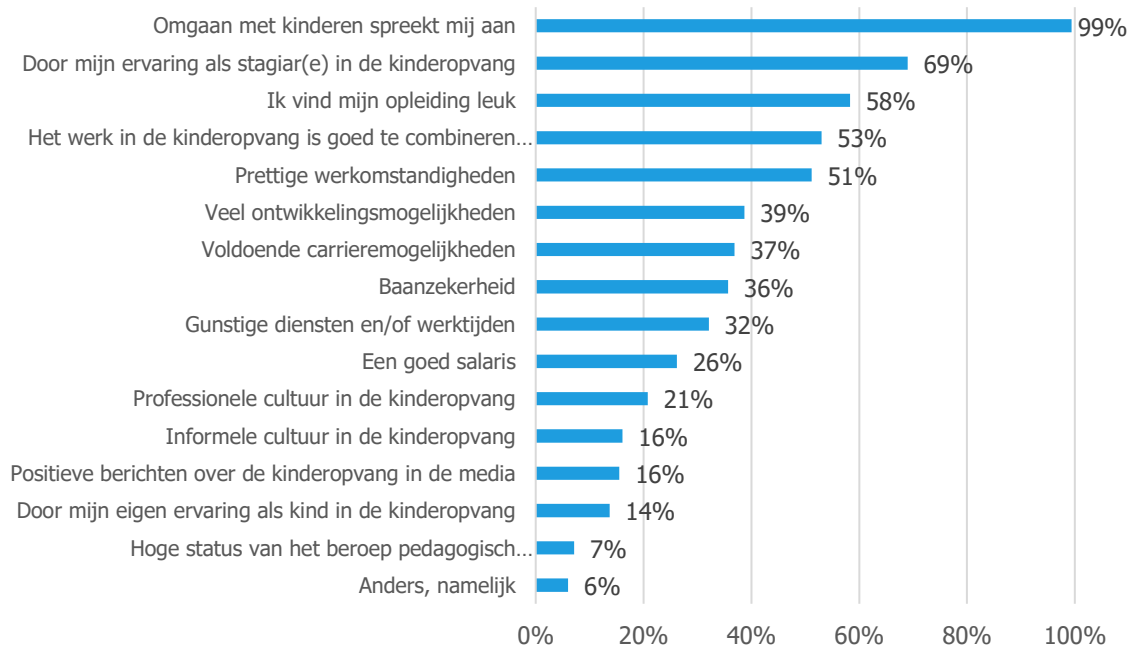
Figuur 20 toont ons dat de meest geselecteerde redenen om niet te gaan werken in de kinderopvang zijn de ervaring is als stagiair(e) in de kinderopvang, weinig uitdaging en een laag salaris (allen 48%). Deze worden gevolgd door weinig carrièremogelijkheden (43%) en type organisatie past niet bij mij (35%). Weinig studenten selecteerden negatieve berichten over de kinderopvang in het nieuws of dat het hen wordt afgeraden om in de kinderopvang te gaan werken (beiden 4%).

Waarom gaan studenten wel in de kinderopvang werken?

De groep studenten die had aangegeven na de opleiding waarschijnlijk te gaan werken in de kinderopvang is gevraagd waarom zij overwogen om in de kinderopvang te gaan werken. Figuur 21 toont de resultaten bij deze vraag.

Figuur 21. je hebt aangegeven dat je (waarschijnlijk) wel van plan bent om in de kinderopvang te gaan werken. Spelen een of meer van onderstaande redenen hierbij een rol? (N=168).

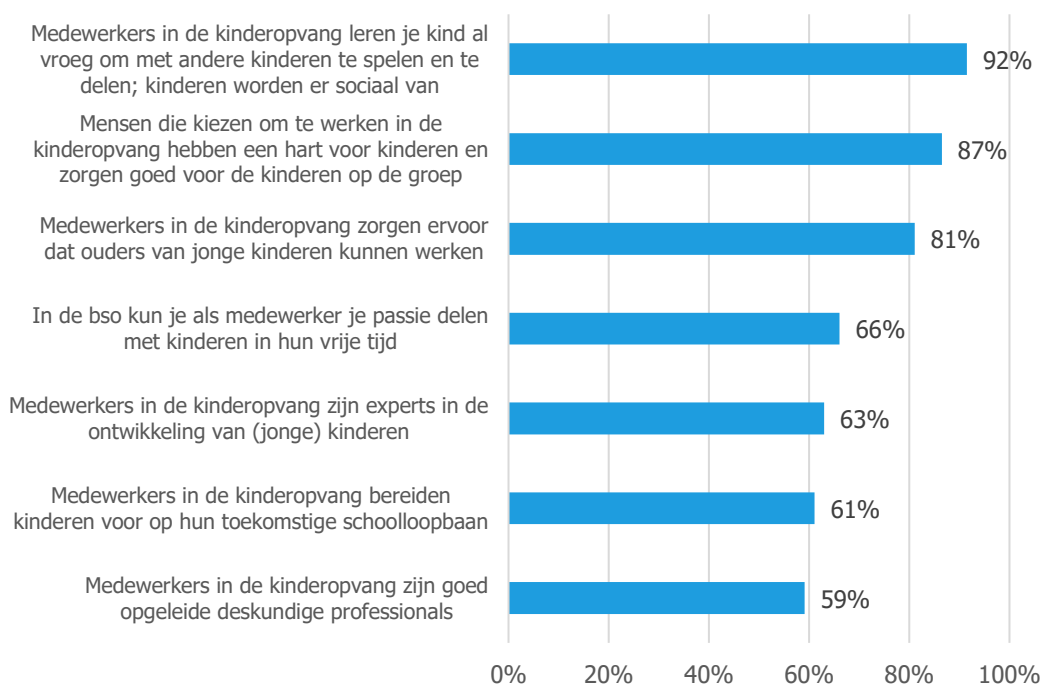
Hier zien we dat bijna alle studenten aangeven dat zij graag met kinderen werken (99%). Daarnaast geeft ruim twee derde aan dat de ervaring als stagiair(e) hierbij een rol speelt. Andere vaak genoemde redenen zijn dat studenten de opleiding leuk vinden (58%), dat het werk in de kinderopvang goed te combineren is met een gezin (53%) en prettige werkomstandigheden (51%). Weinig studenten selecteerden de hoge status van het beroep pedagogisch medewerker in de kinderopvang (7%).

Het imago van de kinderopvang onder studenten

Vervolgens is ingegaan op het imago van (werken in) de kinderopvang door alle studenten een aantal stellingen voor te leggen. Figuur 22 toont hierbij de resultaten.

Figuur 22. stellingen werken in de kinderopvang (N=386)

Hier zien we dat studenten in grotere meerderheid van mening zijn dat medewerkers in de kinderopvang kinderen leren om te spelen en te delen (92%), dat medewerkers die kiezen voor de kinderopvang een hart voor kinderen hebben (87%) en dat zij ervoor zorgen dat ouders van jonge kinderen kunnen werken (81%). Een wat kleinere groep is het (ook) eens met de stelling dat medewerkers deskundige professionals zijn (59%), dat zij kinderen voorbereiden op hun schoolloopbaan (61%) en dat zij experts zijn in de ontwikkeling van jonge kinderen (63%).

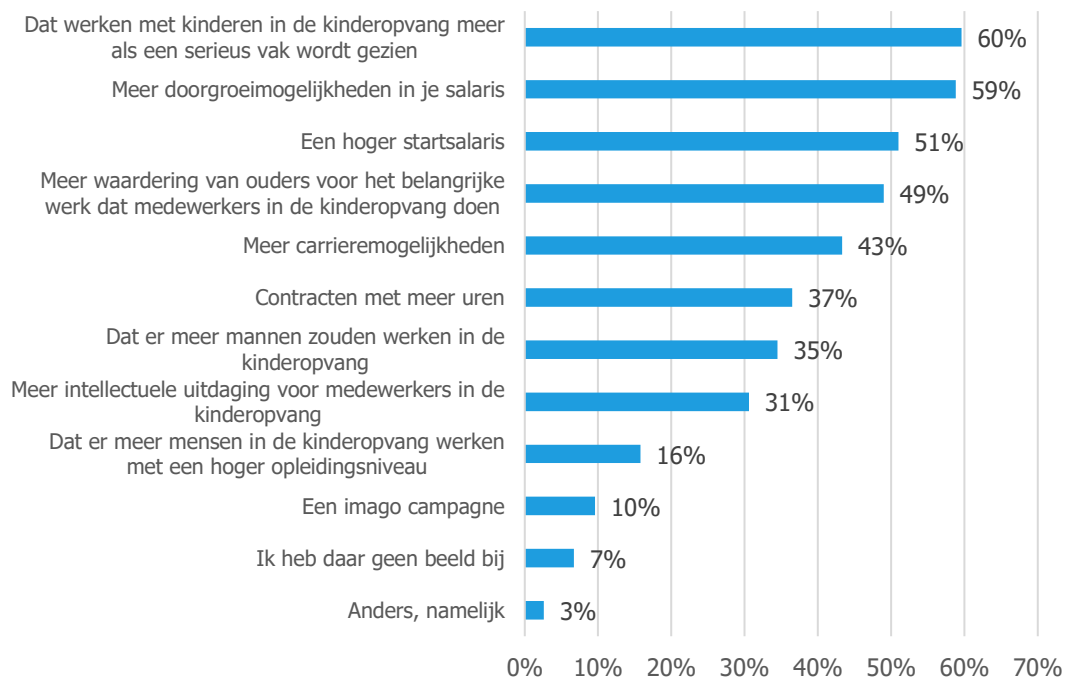
Verbeteren van het imago

Tenslotte is aan de studenten gevraagd hoe zij denken dat het imago van werken in de kinderopvang zou kunnen worden verbeterd.

Hiertoe is wederom een aantal aspecten aan het werk voorgelegd die studenten konden selecteren. Ook hier mochten zij meerdere aspecten selecteren waardoor het totaal optelt tot meer dan 100%.

Figuur 23. wat zijn volgens jou de belangrijkste factoren die bijdragen aan het verbeteren van het imago van werken met kinderen in de kinderopvang?

Hier zien we als vaakst genoemde aspecten dat werken in de kinderopvang meer als een serieus vak wordt gezien (60%), meer doorgroeimogelijkheden in het salaris (59%), een hoger startsalaris (51%) en meer waardering van ouders (49%). Veel minder vaak worden genoemd een imago campagne (10%) en dat er meer mensen komen werken met een hoger opleidingsniveau (16%).

Hoofdstuk 3: Onderzoek medewerkers

Methode

Voor het imago-onderzoek van werken in de kinderopvang onder medewerkers zijn in totaal 280 medewerkers in de kinderopvang uit een contactenbestand van FCB benaderd. Deze medewerkers hebben meegedaan aan eerder arbeidsmarktonderzoek voor de branche kinderopvang en hebben daarbij aangegeven vaker benaderd te mogen worden voor onderzoeksdoeleinden.

De vragenlijst is tussen 26 februari 2019 en 19 maart 2019 onder de doelgroep uitgezet. In totaal hebben 182 respondenten de vragenlijst volledig ingevuld.

Onderzoeksgroep

Leeftijd, geslacht en opleidingsniveau

Van de respondenten die de vragenlijst hebben ingevuld is 97% vrouw en 3% man. De gemiddelde leeftijd van de steekproef is 43. Zie voor de precieze verdeling over de leeftijdscategorieën tabel 6.

Tabel 6. Verdeling over leeftijdscategorieën (N=182)

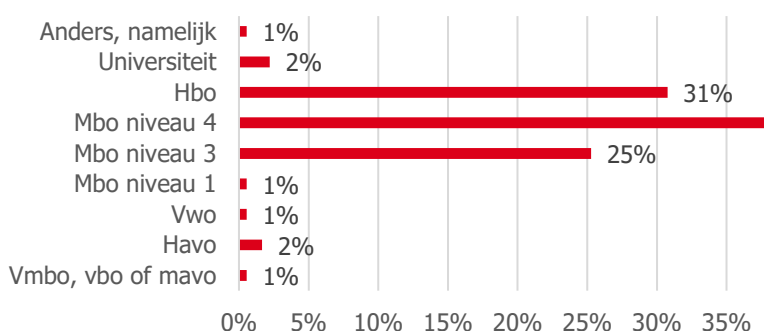
Leeftijdscategorie	Percentage
20-30	17%
30-40	26%
40-50	23%
50-60	26%
> 60	8%
Totaal	100%

Figuur 24 toont de verdeling over opleidingsniveaus. We zien dat de meeste respondenten een opleiding van mbo-niveau 4 hebben (38%), gevolgd door hbo-niveau (31%) en mbo-niveau 3 (25%).

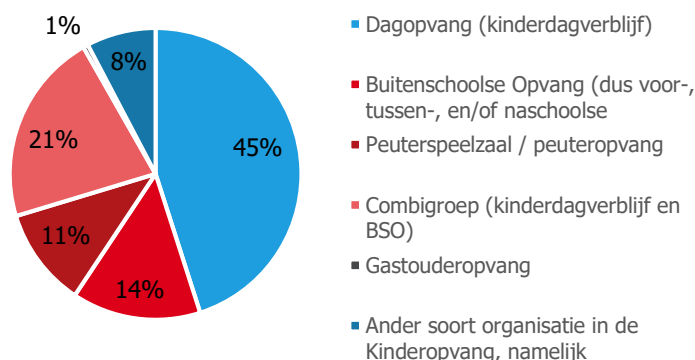
Figuur 24. opleidingsniveau (N=182)

Type organisatie en functie

De meeste respondenten werken in de dagopvang (45%) en in een combigroep (21%). Zie figuur 13 voor een verdeling over alle type kinderopvangorganisaties.

Figuur 25. verdeling over type organisatie (N=182)

Van de respondenten heeft 83% een functie in het primair proces (cliënt gerelateerde functie), 10% een directiefunctie of leidinggevende functie en 7% en functie in de staf of ondersteuning.

Van de medewerkers die een functie in het primair proces hebben, is pedagogisch medewerk(st)er (dagopvang of BSO) de meest vertegenwoordigde functiegroep (81%). Van de medewerkers met een directiefunctie of leidinggevende functie, zijn de meesten manager (44%) of teamleider (39%). Van de medewerkers met een functie in de staf

of ondersteuning, hebben de meesten een functie in de categorie overig (31%), zijn administratief/secretarieel medewerker (23%) of kwaliteitsmanager (23%).

Type contract

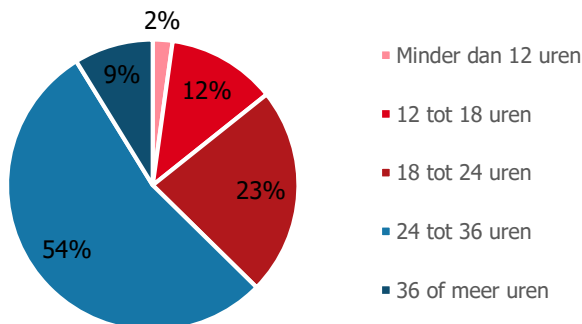
Van de medewerkers uit de steekproef heeft 88% een vast dienstverband, 11% een tijdelijk contract en 1% een overige type contract.

Ruim drie kwart van de respondenten heeft een contract met geen van volgende kenmerken: leerwerkcontract/opleidingscontract (BBL), oproepcontract of 0-uren contract, min-max contract. Van de medewerkers die wel een contract hebben met een van deze kenmerken (26%), hebben de meesten een min-max contract (19%).

Omvang dienstverband

Figuur 26 laat zien dat de meeste medewerkers uit de steekproef 24 tot 36 uur per week werken (54%). Daarnaast werken veel respondenten 18 tot 24 uur per week (23%) en 12 tot 18 uur per week (12%). Weinig respondenten werken minder dan 12 uur (2%) of 36 of meer uren (9%).

Figuur 26. Omvang dienstverband in uren (N=182)

Resultaten

Wat zijn redenen voor werknemers om in de kinderopvang te werken?

Onder de respondenten is via een open vraag achterhaald wat voor hen de voornaamste redenen zijn om in de kinderopvang te werken. Voor de resultaten zijn alle antwoorden ingedeeld in meest voorkomende antwoordcategorieën (zie tabel 7). Hierbij is op te merken dat medewerkers in hun antwoord soms meerdere redenen hebben genoemd.

Tabel 7. Redenen om te werken in de kinderopvang (N=182)

Redenen	Aantal keer genoemd	Percentage
Werken met kinderen/passie voor kinderen	82	45%
Bezig zijn met de ontwikkeling/opvoeding van kinderen	28	15%
Werk is afwisselend	14	8%
Plezier in werk/geeft voldoening	10	5%
Werken met kinderen en ouders	8	4%
Kinderen veiligheid bieden	7	4%
Fijne werktijden	4	2%
Financiële zekerheid	4	2%
Opleiding die aansluit	4	2%
Iets kunnen betekenen voor andere mensen	4	2%
Kunnen zorgen voor kinderen	4	2%
Werk is uitdagend	3	1%
Biedt baanzekerheid	3	1%
Kwalitatief goede kinderopvang	3	1%

Tabel 7 laat zien dat medewerkers diverse redenen noemen voor het werken in de kinderopvang. Medewerkers werken voornamelijk in de kinderopvang werken vanwege affiniteit met de doelgroep (45%). Bezig zijn met de ontwikkeling en/of opvoeding van kinderen wordt daarnaast ook door veel medewerkers als reden genoemd (15%). Tevens is een vaak genoemde reden voor het werken in de kinderopvang dat het werk afwisselend is (8%).

Welk beeld hebben zij bij hun werk in de kinderopvang?

Aan medewerkers is verder gevraagd in welke mate zij het (on)eens zijn met een reeks stellingen in relatie tot hun ideale baan. De stellingen konden zij beoordelen aan de hand van een vijfpuntsschaal (waarbij 1=zeer oneens en 5=zeer eens). Daarna zijn medewerkers gevraagd om dezelfde lijst stellingen te beoordelen in relatie tot hun huidige werk in de kinderopvang aan de hand van dezelfde vijfpuntsschaal.

Tabel 8 toont de gemiddelde scores op de verschillende stellingen van hun huidige werk in de kinderopvang, afgezet tegen hun ideale baan. Ook worden de verschilcores (huidig werk minus ideale baan) getoond.

Tabel 8. beoordeling stellingen ideale baan en huidig werk in de kinderopvang (N=182)

Stelling	Ideale Baan	Huidig Werk	Vershil
Ik heb veel plezier in mijn werk	4,34	3,99	-0,35***
Met dit werk kun je wat betekenen voor andere mensen	4,32	4,32	0,01*
Ik kan zelfstandig mijn werk doen	4,20	4,01	-0,19***
Ik ben trots om mensen te vertellen dat het mijn baan is	4,10	3,69	-0,41***
Het is in positieve zin uitdagend	4,05	3,61	-0,244***
Ik kan mijn werk goed combineren met mijn privé situatie	4,01	3,60	-0,41***
Het werk is afwisselend	3,95	3,78	-0,17**
Het trekt het type mensen aan waarmee ik graag wil werken	3,78	3,55	-0,23***
Ik heb fijne werktijden	3,75	3,27	-0,48***
Het geeft me de mogelijkheid om mij professioneel te blijven ontwikkelen	3,69	3,32	-0,37***
Het biedt baanzekerheid	3,69	3,51	-0,18**
Het geeft me de mogelijkheid om mij persoonlijk te blijven ontwikkelen	3,63	3,27	-0,36***
Ik kan er een gezin mee onderhouden	3,41	2,95	-0,46***
Het betaalt een goed salaris	3,40	2,97	-0,43***
Mijn familie is trots om te vertellen dat ik dit beroep uitoefen	3,35	3,30	-0,05 (ns)
Het geeft me carrièremogelijkheden	3,06	2,66	-0,40***
Mensen in dit beroep worden als succesvol beschouwd	2,89	2,62	-0,27***

Geanalyseerd op basis van paired samples t-test (*** $P < 0.001$, ** $P < 0,01$, * $P < 0,05$). ns= niet significant.

De scores zijn geordend van hoog naar laag op de gemiddelden van de ideale baan. Bovenaan staan het hebben van plezier in het werk, het hebben van betekenis voor andere mensen en zelfstandig het werk kunnen doen. De verschilcores geven uitdrukking aan de mate waarin het huidige werk van medewerkers in de kinderopvang zich verhoudt tot dezelfde gemeten aspecten van de ideale baan van

medewerkers. Het negatieve teken geeft aan dat de huidige functie gemiddeld door de respondenten op de verschillende stellingen lager wordt beoordeeld dan de ideale baan.

De grootste verschillen zijn te zien bij de stelling 'Ik heb fijne werktijden' (-0,5), 'Ik kan er een gezin mee onderhouden' (-0,5), 'Het is in positieve zin uitdagend' (-0,4), 'Het betaalt een goed salaris' (-0,4) en 'het heeft me carrièremogelijkheden' (-0,4). Dit is een indicatie dat op deze aspecten het grootste verschil bestaat tussen de ideale baan van werknemers en hun huidige baan in de kinderopvang. Al deze verschillen zijn statistisch significant.

De laagste verschillen zijn te zien bij twee stellingen 'Met dit werk kun je wat betekenen voor andere mensen' (0,01). Dit verschil is net wel significant. 'Mijn familie is trots om te vertellen dat ik dit beroep uitoefen'. Dit verschil (-0,05) is niet significant. Dat wil zeggen dat op deze aspecten de huidige baan gemiddeld wordt beoordeeld op ongeveer hetzelfde niveau als de ideale baan. Andere stellingen waarop de verschillen relatief laag zijn zijn 'Het is afwisselend' (-0,2) en 'Het biedt baanzekerheid' (-0,2). Deze verschillen blijken uit de analyse echter beiden wel statistisch significant te zijn.

Beroepstrots

Van de respondenten geeft 83% aan trots te zijn om in de kinderopvang te werken en 17% geeft aan niet trots te zijn om in de kinderopvang te werken. Medewerkers zijn gevraagd om hun antwoord toe te lichten. Alle gegeven antwoorden zijn samengevat in meest genoemde antwoordcategorieën, medewerkers hebben soms meerdere redenen genoemd. Tabel 7 en 8 geven de meest genoemde redenen weer voor het wel of niet ervaren van beroepstrots bij medewerkers.

Tabel 9. Redenen voor beroepstrots (N=151)

Redenen	Aantal keer genoemd	Percentage
Bezig zijn met de ontwikkeling/toekomst/opvoeding van kinderen	51	34%
Werk geeft voldoening	14	9%
Afwisselend werk	11	7%
Waardering door ouders/kinderen	7	5%
Kinderen veiligheid bieden	7	5%
Kinderen blij maken	6	4%
Ouders vertrouwen kinderen, 'het waardevolste dat er is', aan medewerkers toe	6	4%
Ouders de mogelijkheid geven om te kunnen werken	6	4%
Weet niet	5	3%
Trots op eigen vaardigheden	4	3%
Ouders ondersteuning bieden	4	3%
Uitdagend werk	2	1%
Trots op organisatie	2	1%

Medewerkers die aangeven trots te zijn om in de kinderopvang te werken noemen het bezig zijn met de ontwikkeling, met de opvoeding en de toekomst van kinderen en daarmee iets kunnen betekenen voor deze doelgroep het vaakst als reden voor beroepstrots (34%). Het werken in de kinderopvang geeft volgens veel medewerkers voldoening (9%). Ook geven veel medewerkers aan dat de afwisselende aard van het werk hen trots maakt (7%).

Tabel 10. Redenen voor geen beroepstrots (N=31)

Redenen	Aantal keer genoemd	Percentage
Negatieve imago van de kinderopvang	8	26%
Geringe waardering van het werk/vak	8	26%
Slechte arbeidsomstandigheden	8	26%
Opleidingsniveau hoger dan niveau functie	2	6%
Werk is niet bijzonder/is simpel	2	6%

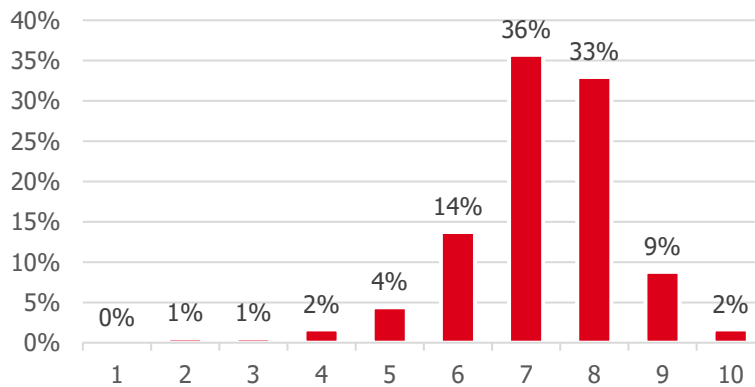
Voor de medewerkers die aangeven niet trots te zijn om in de kinderopvang te werken (N=31) zijn daarvoor de belangrijkste redenen het negatieve imago van de kinderopvang (26%) en de geringe waardering van het werk (26%). Medewerkers geven aan dat het beeld van het werk in de kinderopvang vaak is dat men 'aan het oppassen is', of 'met kinderen aan het spelen is'. Het werk wordt daarmee vaak onderschat. Evenveel medewerkers geven aan dat slechte arbeidsomstandigheden meespelen in dat zij niet trots zijn (26%). Zij bedoelen daarmee de hoge werkdruk, weinig mogelijkheden voor loopbaanontwikkeling en een laag salaris. Ook geven zij aan ontevreden te zijn met het HR-beleid, of organisatiebeleid binnen de organisatie waar zij werken.

Cijfermatige beoordeling

Respondenten is gevraagd om hun werk te beoordelen met een cijfer van 1 tot 10 (zie figuur 27).

Figuur 27. Beoordeling werk in de kinderopvang aan de hand van een cijferschaal van 1 tot 10 (N=182)

Gemiddeld beoordelen medewerkers hun werk in de kinderopvang met een 7. Slechts 8% van de respondenten beoordeelt hun werk met een cijfer lager dan 6. Hoge cijfers zoals 9 en 10 worden maar door 11% van de medewerkers gegeven.

Verbeterwensen voor het werk in de Kinderopvang

Medewerkers is daarnaast gevraagd om aan te geven welke aspecten zij anders zouden willen zien in hun werk in de kinderopvang. Hierbij zijn open antwoorden verzameld welke voor de resultaten zijn ingedeeld in meest voorkomende antwoordcategorieën. Tabel 11 geeft de meest genoemde verbeterwensen van medewerkers voor hun werk in de kinderopvang weer. Hierbij is op te merken dat medewerkers in hun antwoord soms meerdere aspecten hebben genoemd.

Tabel 11. Verbeterwensen voor het werk in de kinderopvang (N=182)

Verbeterwensen	Aantal keer genoemd	Percentage
Beter salaris	26	14%
Minder wet- en regelgeving	25	14%
Minder werkdruk	25	14%
Minder administratieve last	18	10%
Minder lange dagen/andere werktijden	18	10%
Meer waardering (door bijv. ouders, samenleving)	17	9%
Taakuren (voor taken buiten de groep bijv. administratieve taken)	11	6%
Meer carrièremogelijkheden/ruimte voor eigen professionele ontwikkeling	10	5%
Minder grote groepen	8	4%
Meer aandacht voor kinderen	8	4%
Meer aandacht voor professionalisering	8	4%
Geen	7	4%
Minder huishoudelijke taken	6	3%
Meer vaste uren	6	3%
Meer uren	3	2%
Meer vaste contracten	2	1%

Tabel 11 laat zien dat medewerkers diverse aspecten noemen die ze anders zouden willen zien in hun werk in de kinderopvang. Van alle aspecten die medewerkers benoemen worden een beter salaris (14%), minder wet- en regelgeving (14%) en minder werkdruk (14%) het vaakst genoemd als wens voor veranderingen in hun werk in de kinderopvang. Daarnaast noemen medewerkers vaak dat zij graag minder administratieve last (10%) en minder lange werkdagen of andere werktijden (10%) zouden willen hebben.

Wat is het imago van werken in de kinderopvang onder medewerkers?

Om het imago van werken in de kinderopvang onder medewerkers verder in beeld te brengen, is aan de respondenten een aantal stellingen over de kinderopvang voorgelegd en gevraagd in welke mate zij het (on)eens zijn. In figuur 28 zijn de resultaten hiervan weergegeven. We tonen het aandeel medewerkers dat het met de stellingen (zeer) eens is.

Figuur 28. beoordeling stellingen over het werk(en) in de kinderopvang (percentage (zeer) eens N=182)

Bijna alle respondenten zijn het eens met de stelling dat medewerkers in de kinderopvang kinderen al vroeg leren om met andere kinderen te spelen en te delen en dat kinderen er sociaal van worden (92%). De grote meerderheid van de respondenten is het bovendien eens met de stelling dat medewerkers in de kinderopvang ervoor zorgen dat ouders van jonge kinderen kunnen werken (88%) en dat medewerkers die kiezen om te werken in de kinderopvang een hart voor kinderen hebben en goed voor de kinderen op de groep zorgen (87%).

De resultaten laten verder zien dat bijna de helft van de respondenten mensen aanraden om een studie te gaan volgen om te kunnen werken in de kinderopvang (45%) of om te gaan werken in de kinderopvang (45%).

Medewerkers scoren het laagst op de stelling dat medewerkers in de kinderopvang een goed salaris hebben (23%).

Hoe kan het imago volgens medewerkers worden verbeterd?

Figuur 29. wat zijn volgens jou de belangrijkste factoren die bijdragen aan het verbeteren van het imago van werken in de kinderopvang? (N=182)

Figuur 29 laat zien dat volgens medewerkers vooral kansen liggen in het verbeteren van het imago van de kinderopvang door een hogere waardering van het vakmanschap van pedagogisch medewerkers (78%). Op de tweede plaats zien we meer doorgroeimogelijkheden in salaris (62%), gevolgd door meer waardering van ouders voor het belangrijke werk dat medewerkers in de kinderopvang doen (48%). Bijna de helft noemt daarnaast een toename van het aantal mannen wat werkzaam is in de kinderopvang. Aspecten die minder vaak worden gekozen als mogelijkheden voor het verbeteren van het imago zijn een imago campagne (14%) en een toename van het aantal mensen met een hoger opleidingsniveau (23%).

Hoofdstuk 4: Ouders over werken in de kinderopvang

Methode

Dit derde hoofdstuk bevat enkele inzichten over het imago van werken in de kinderopvang onder ouders. Hiervoor zijn twee bronnen gebruikt.

De eerste bron is een rapportage van het Sociaal Cultureel Planbureau met de titel 'Kijk op Kinderopvang'. Dit onderzoek, dat is gebundeld in een uitgebreide rapportage, gaat in op overwegingen van ouders om gebruik te maken van kinderopvang en hun beleving over de kosten, bereikbaarheid en de kwaliteit van de kinderopvang. Het onderzoek biedt veel aanknopingspunten voor het imago van de kinderopvang onder ouders, maar raakt slechts zijdelings aan het imago van werken in de kinderopvang.

We gaan daarom vooral in op percepties van ouders over de kwaliteit en ervaringen van ouders met kinderen in de opvang over de kwaliteit van de opvang. Hiermee wordt indirect een beeld geschetst van de kwaliteit van het werk en de medewerkers in de kinderopvang. Relevante inzichten uit deze rapportage worden kort samengevat. Hierbij gaat het vooral om de perceptie over het werk dat medewerkers in de kinderopvang doen voor ouders en hun kinderen.

De tweede bron die is gebruikt voor dit hoofdstuk zijn de open antwoorden uit het onderzoek onder scholieren over wat hun ouders zouden zeggen wanneer zij zouden kiezen om te gaan werken in de kinderopvang. Hiermee krijgen we een beeld van de invalshoek hoe ouders van scholieren kijken naar het werken in de kinderopvang, ervan uitgaande dat hun kinderen dit zouden overwegen.

Resultaten SCP studie

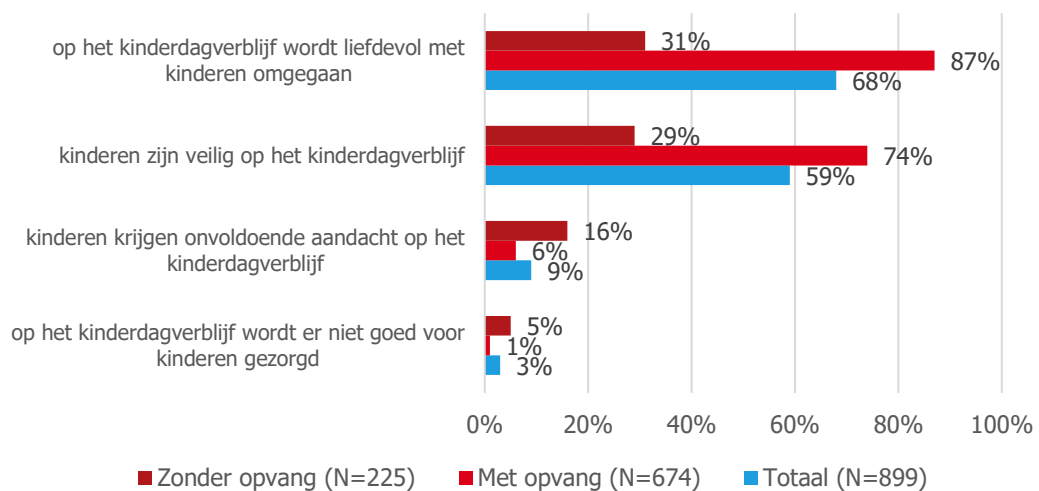
Allereerst gaan we in op de perceptie van ouders over de veiligheid van kinderen in de kinderopvang. Figuur 18 toont resultaten uit het onderzoek 'Kijk op Kinderopvang' uit 2017. Het gaat hierbij om een groep ouders van baby's (N=899). Een deel van hen maakt daadwerkelijk gebruik van kinderopvang en een deel niet. De verschillen tussen deze groepen zijn getoond in de figuur.

Emotionele veiligheid van kinderen in de kinderopvang

Allereerst gaan we in op de emotionele veiligheid van kinderen in de kinderopvang. Hiervoor zijn stellingen voorgelegd aan ouders van baby's en van kleuters, zowel ouders die gebruik van kinderopvang als die dit niet doen.

Figuur 30. percepties van de kwaliteit van de kinderopvang m.b.t. de emotionele veiligheid, ouders van baby's, naar gebruik, 2017 (in procenten)

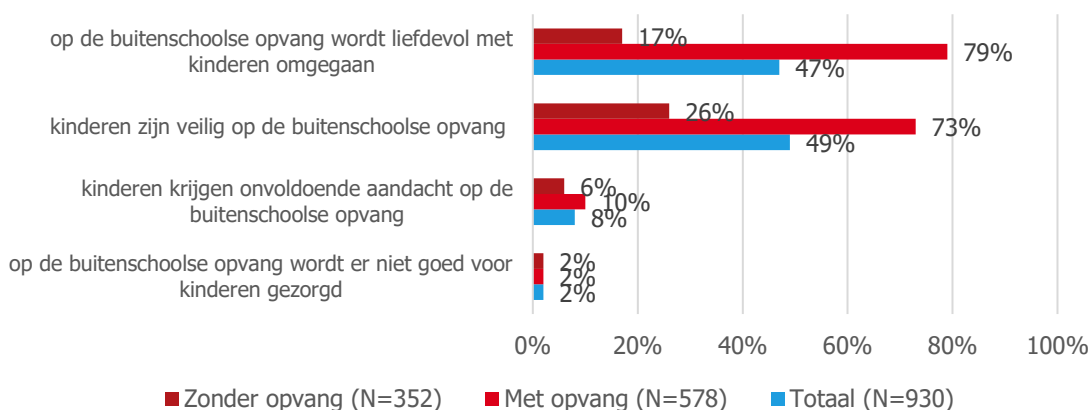

Bron: SCP/CBS (Kok'17) gewogen gegevens.

Figuur 30 toont dat twee derde van de ouders met baby's vindt dat er in het kinderdagverblijf liefdevol met kinderen wordt omgegaan. Bijna 60% vindt dat kinderen veilig zijn in het kinderdagverblijf. Bij beide stellingen zien we dat ouders die gebruik maken van kinderopvang veel positiever oordelen over het werk in de kinderopvang, dan ouders die geen gebruik maken van kinderopvang. De twee negatief geformuleerde stellingen tonen dat 9% van de ouders van mening is dat kinderen onvoldoende aandacht krijgen op het kinderdagverblijf. Een kleine groep van 3% is van mening dat er op het kinderdagverblijf niet goed voor kinderen wordt gezorgd. Ook bij deze stellingen zien we een groot verschil tussen de groep ouders die wel en niet gebruik maakt van kinderopvang.

Figuur 31. Percepties van de kwaliteit van de kinderopvang m.b.t. de emotionele veiligheid, ouders van kleuters, naar gebruik, 2017 (in procenten (helemaal) mee eens)

Bron: SCP/CBS (Kok'17) gewogen gegevens.

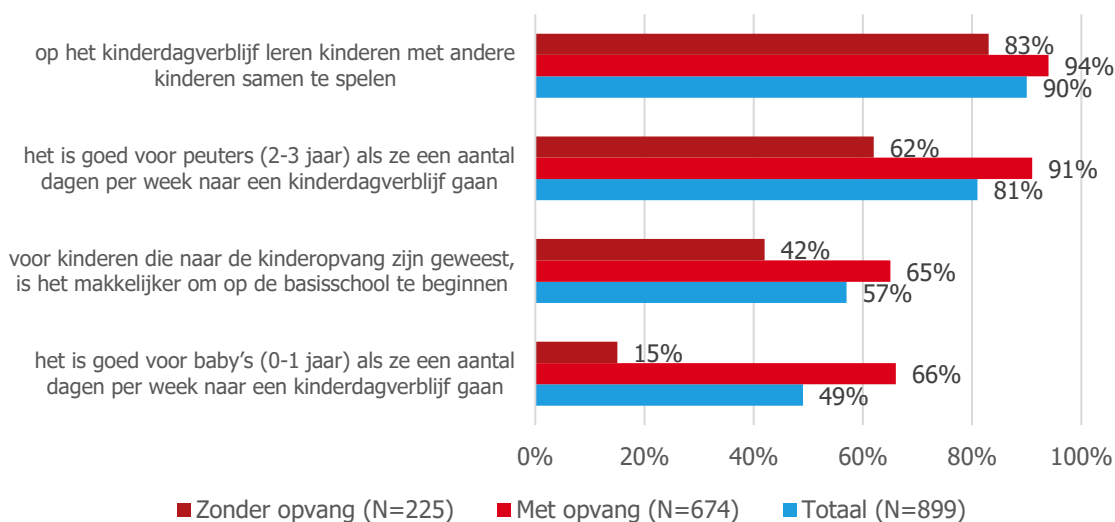
De volgende figuur (figuur 31) toont hetzelfde type stellingen maar nu voor de groep ouders van kleuters (N=930). Bijna de helft van alle ouders van kleuters is van mening dat er in de bso liefdevol met kinderen wordt omgegaan en dat kinderen veilig zijn op de bso. De verschillen tussen de groep ouders met en zonder opvang zijn hier zeer groot. Van alle ouders is 8% van mening dat kinderen onvoldoende aandacht krijgen in de bso. Ook hier zien we een verschil tussen ouders die wel en niet gebruik maken van opvang. 2% is van mening dat er niet goed voor kinderen wordt gezorgd, hierbij is geen verschil tussen ouders en die wel of niet gebruik maken van kinderopvang.

Kwaliteit en toegevoegde waarde van kinderopvang

In het onderzoek van SCP is ook gekeken naar het oordeel van ouders over de ontwikkeling van de kwaliteit van de kinderopvang en de toegevoegde waarde van opvang voor het kind zelf. Figuur 32 toont opnieuw resultaten van ouders van baby's (N=899).

Figuur 32. Percepties van de kwaliteit van de kinderopvang m.b.t. de ontwikkeling van kinderen, ouders van baby's, naar gebruik, 2017 (in procenten)

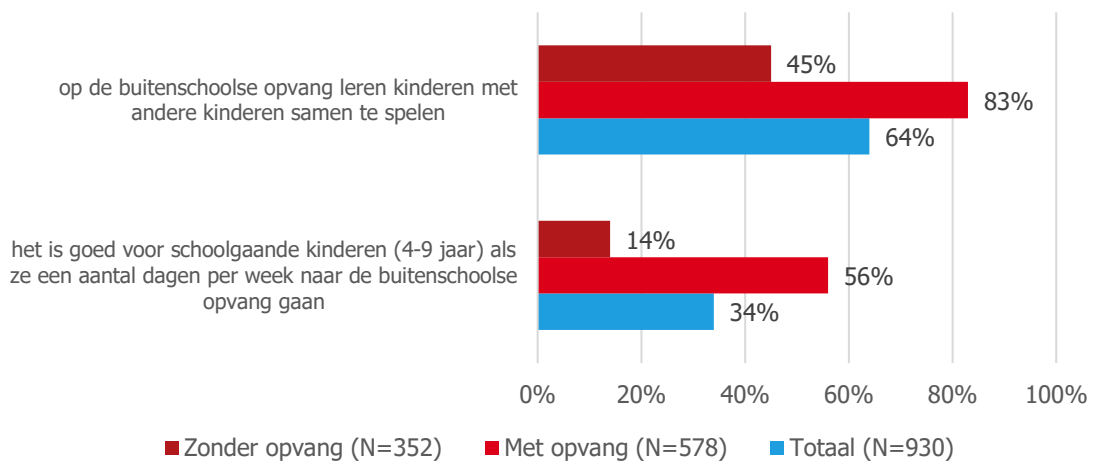
Bron: SCP/CBS (Kok'17) gewogen gegevens.

In figuur 32 zien we dat 90% van de ouders het (zeer) eens is met de eerste stelling dat kinderen op het kinderdagverblijf leren met andere kinderen te spelen. Ruim 80% van de ouders vindt het goed voor peuters als ze een aantal dagen per week naar een kinderdagverblijf gaan. Bijna 60% is van mening dat het gemakkelijker is voor kinderen die naar de kinderopvang zijn geweest om te beginnen op de basisschool. We zien bij deze drie stellingen wederom verschillen tussen ouders die wel en niet gebruik maken van kinderopvang. De volgende stelling, die gaat over het belang van kinderopvang bij baby's (49% (zeer) eens) laat een groot verschil zien tussen ouders die wel (66%) en niet (15%) gebruik maken van opvang.

In figuur 21 tonen we de resultaten van een drietal stellingen die zijn afgenomen onder ouders van kleuters (N=930).

Figuur 33. percepties van de kwaliteit van de kinderopvang m.b.t. de ontwikkeling van kinderen, ouders van kleuters, naar gebruik, 2017 (in procenten)

Bron: SCP/CBS (Kok'17) gewogen gegevens.

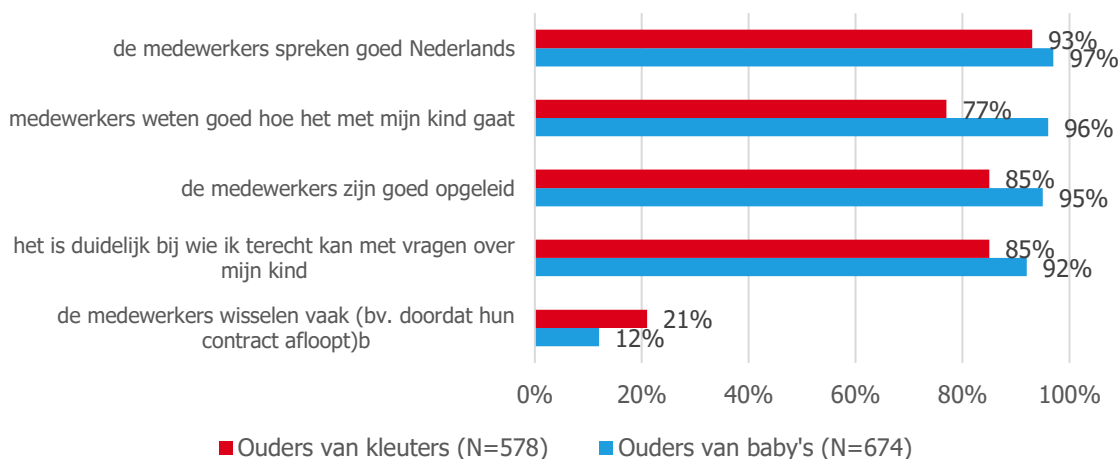
Hier zien we dat bijna twee derde het (zeer) eens is met de eerste stelling dat kinderen op de bso leren met andere kinderen samen te speken. Slechts ongeveer een derde van de ouders is het eens met de tweede stelling dat de bso goed is voor schoolgaande kinderen. Bij deze stellingen zien we wederom verschillen tussen ouders die wel en niet gebruik maken van kinderopvang.

Ten slotte tonen we gegevens over een aantal stellingen die zijn voorgelegd aan alle ouders die gebruik maken van kinderopvang. Deze gaan indirect over de ervaren kwaliteit van medewerkers in de kinderopvang. We tonen afzonderlijk de gegevens van ouders van baby's en van kleuters.

Figuur 34. ervaringen met de kwaliteit van de eigen opvang (kinderdagverblijf of gastouder), ouders die gebruik maken van opvang, 2017

Bron: SCP/CBS (Kok'17) gewogen gegevens.

Het beeld wat hieruit naar voren komt is overwegend positief. Ouders van baby's scoren gemiddeld hoger op eerste vier stellingen, die positief geformuleerd zijn. Zij scoren lager op de laatste, negatief geformuleerde stelling. In grote meerderheid zijn ouders van mening dat medewerkers goed Nederlands spreken, dat zij goed weten hoe het met hun kind gaat, dat zij goed opgeleid zijn en dat duidelijk is bij wie terecht kunnen met vragen over hun kind. Zo'n 17% van de ouders is van mening dat medewerkers vaak wisselen (of gewisseld worden). Gemiddeld (op een schaal van 0-10) geven ouders van baby's een 8,27 voor de kinderopvang. Ouders van kleuters geven gemiddeld een 7,72 voor de opvang van hun kind.

Resultaten ouders uit onderzoek scholieren

Nu gaan we in op het vraagstuk hoe ouders kijken naar werken in de kinderopvang, vanuit het perspectief dat hun kinderen overwegen om hier te gaan werken. Het gaat hier niet om resultaten van ouders zelf, maar om een inschatting van jongeren uit het scholierenonderzoek. We beschrijven de antwoorden op de open vraag over wat hun ouders zouden vinden als zij zouden willen gaan werken met kinderen in de kinderopvang. We tonen de antwoorden afzonderlijk per groep scholieren: vmbo, havo en vwo. Hiervoor hebben we de scholieren geselecteerd die aangaven dat hun ouders invloed hebben op hun keuze voor een vervolgopleiding of werk.

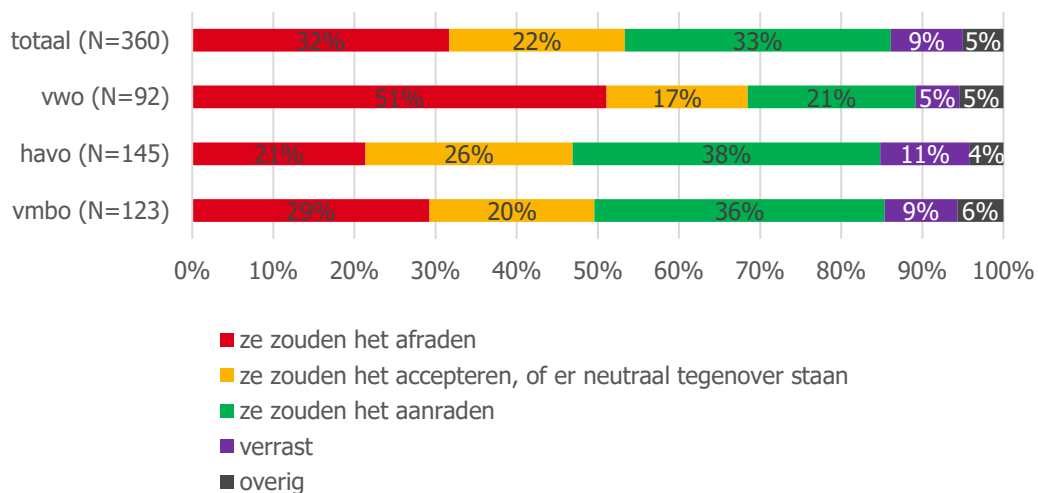

Ouders over werken in de kinderopvang bij scholieren

In figuur 35 tonen we de resultaten van de open antwoorden. De antwoorden zijn in 5 categorieën gecodeerd:

- 1=ze zouden het afraden
- 2=ze zouden het accepteren (of er neutraal tegenover staan)
- 3= ze zouden het aanraden
- 4= ze zouden verrast zijn
- 5=overig

Figuur 35. Gecodeerde antwoorden scholieren vmbo, havo en vwo (selectie volledig ingevuld en ouders hebben invloed op de keuze, N=360)

In figuur 35 kunnen we zien dat op het totaal 32% van de scholieren denkt dat de ouders hen zal afraden om te gaan werken met kinderen in de kinderopvang, 22% denkt dat ouders er neutraal tegenover staan en 33% denkt dat de ouders er positief tegenover staan, terwijl nog 9% verwacht dat ouders 'verrast' zullen zijn. Bij 5% is het antwoord niet goed te coderen of leeg/weet niet.

Bij de havo-scholieren zien we het grootste aandeel wat verwacht dat de ouders positief reageren (38%), bij de vwo-scholieren het laagste aandeel (21%). Bij de vmbo-scholieren, wat de voornaamste groep scholieren lijkt te zijn in de doorstroom naar het mbo (zie Hoofdstuk 1) zien we een iets grotere groep die een positieve reactie van ouders verwacht (36%) dan die een negatieve reactie verwacht (29%).

Hoofdstuk 5: Vergelijking wensberoep en werken in de kinderopvang

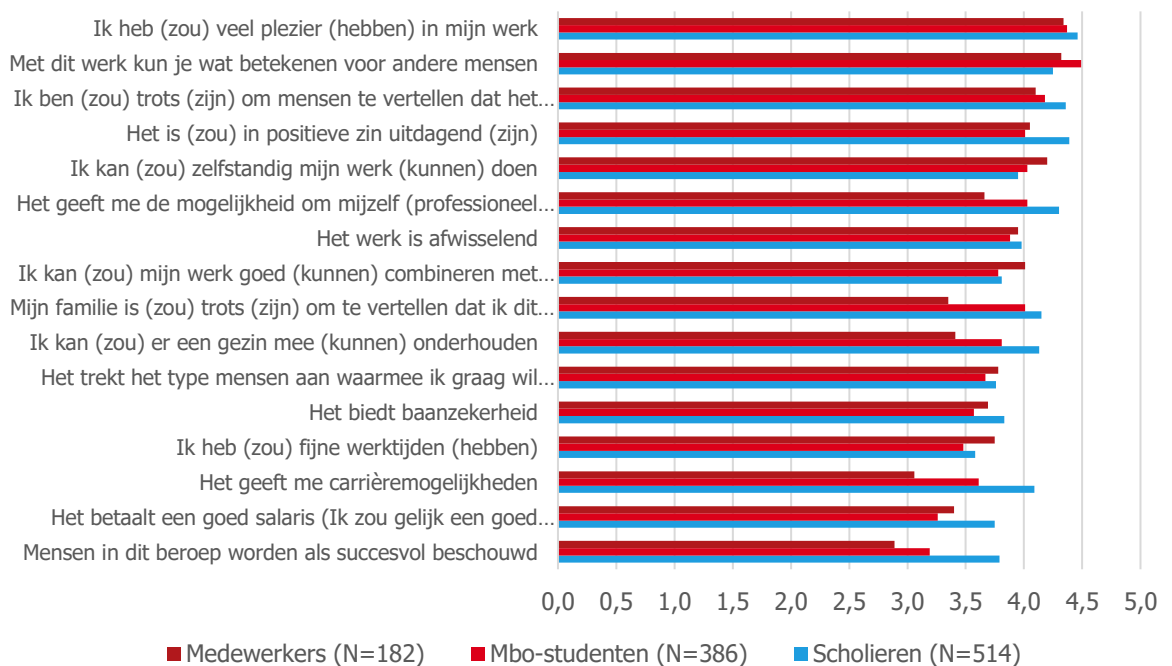
Inleiding

In dit laatste korte hoofdstuk maken we nog een vergelijking tussen de drie onderzoeksgroepen waarbij we met een enquête gegevens hebben verzameld; de scholieren, de mbo-studenten en de medewerkers. We tonen hier nog twee figuren die een overzicht bieden van de scores op het wensberoep en op werken met kinderen in de kinderopvang. Bij de scholieren hebben we de data gebruikt van alle scholieren, niet alleen de groep die aangeeft te gaan kiezen voor de kinderopvang. Omdat de vraagstelling bij de medewerkers iets anders was dan bij de andere groepen (is in plaats van zou zijn) zijn beide formuleringen bij de stelling getoond. Ook zijn twee stellingen bij de data van de medewerkers samengevoegd tot een stelling om de vergelijking mogelijk te maken. Dit gaat over de stelling over persoonlijke en professionele ontwikkeling.

Het wensberoep

Figuur 36 toont de scores op de stellingen bij het wensberoep van de drie onderzoeksgroepen vergeleken.

Figuur 36. stellingen wensberoep scholieren, mbo-studenten en medewerkers

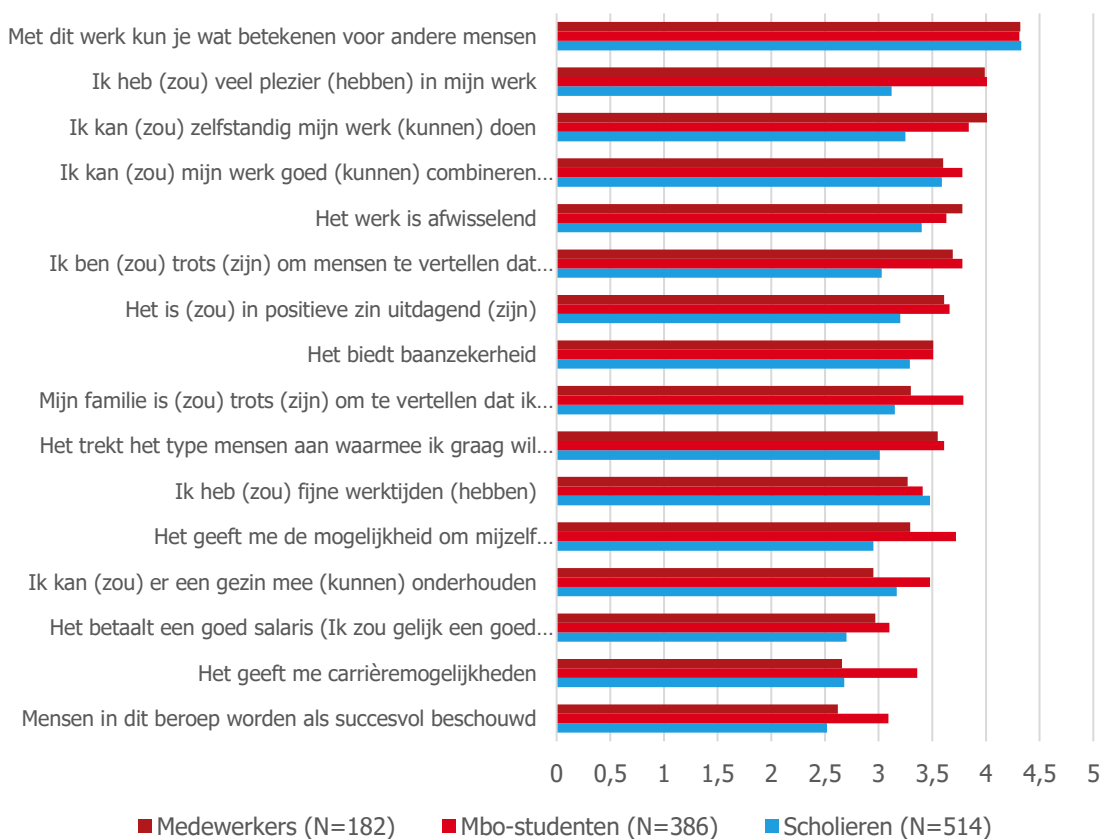

Hier zien we dat de behoefte aan plezier in het werk bij de drie groepen ongeveer hetzelfde is. Dat geldt ook voor de behoefte om iets te betekenen voor anderen. Uitschieters zien we vooral bij de scholieren in de behoeften om succesvol gevonden te worden, op het salaris en op carrièremogelijkheden. We zien ook dat de groep mbo-scholieren die al een eerste keuze heeft gemaakt voor het vak qua voorkeuren vrij dicht ligt bij de groep medewerkers. heeft gekozen.

Werken met kinderen in de kinderopvang

Figuur 37 toont dezelfde figuur, maar nu met daarin een vergelijking van de scores voor dezelfde stellingen over werken met kinderen in de kinderopvang.

Figuur 37. stellingen werken in de kinderopvang scholieren, mbo-studenten en medewerkers

Hier zien we dat de drie groepen het grotendeels eens zijn over de mate waarin ze met dit werk iets kunnen betekenen voor anderen, de baanzekerheid, fijne werktijden hebben en de mate waarin ze het werk kunnen combineren met hun privé-situatie. Verder zien we dat de groep scholieren op een aantal stellingen in negatieve zin afsteekt bij de medewerkers en mbo-studenten. Ook valt op dat de mbo-studenten op een aantal stellingen een positiever

beeld hebben dan de medewerkers die in de opvang werkzaam zijn. Dit meer positieve beeld zien we vooral op de ontwikkelingsmogelijkheden en carrièremogelijkheden, maar ook in het inkomen en de mate waarin medewerkers als succesvol worden beschouwd.

Conclusies en samenvatting

Conclusies

Alles overziend op basis van de vier gepresenteerde studies kunnen we de volgende conclusies trekken.

Scholieren

De belangrijkste reden voor scholieren om te kiezen voor een opleiding om te kunnen werken in de kinderopvang is affiniteit met de doelgroep, gevolgd door prettige werkomstandigheden.

De belangrijkste reden voor vmbo-scholieren om hier niet voor te kiezen is dat de doelgroep hen niet aanspreekt. Gevolgd door weinig uitdaging. Onder havo en vwo-scholieren speelt hier vooral het beeld van weinig carrièreperspectief en een laag salaris.

Hoewel onder zowel vmbo-, havo- als vwo-scholieren leerlingen overwegen om te kiezen voor de kinderopvang, is het aandeel het hoogst onder de vmbo-scholieren. Zij zitten ook in de meest logische vooropleiding voor het mbo.

De groep scholieren die overweegt te kiezen voor de kinderopvang bestaat in meerderheid uit meisjes uit het vmbo met een profiel zorg en welzijn.

Scholieren denken bij de kinderopvang vooral dat kinderen er sociaal van worden en dat het ouders in staat stelt om te werken. De medewerkers in de kinderopvang worden door hen gezien als mensen met een hart voor kinderen die goed voor de kinderen zorgen. In mindere mate worden ze gezien als experts in de ontwikkeling van kinderen of als een eerste stap in het onderwijs. Het imago van kinderopvang onder scholieren is daarmee dat van opvang en niet van ontwikkeling.

Volgens scholieren kan het imago van werken in de kinderopvang worden verbeterd door (meer) doorgroeimogelijkheden in het salaris (havo-scholieren) en een hogere waardering voor het vakmanschap (alle scholieren), een hoger startsalaris (alle scholieren) en meer intellectuele uitdaging (vwo-scholieren).

Mbo-studenten

De belangrijkste reden voor mbo-studenten om wel te gaan werken in de kinderopvang is een voorkeur om te werken met kinderen, wat overeenkomt met de scholieren.

De belangrijkste redenen voor mbo-studenten om niet te gaan werken in de kinderopvang zijn hun ervaring als stagiair(e) in de kinderopvang, weinig uitdaging en een laag salaris.

Mbo-studenten zoeken in hun werk vooral dat ze iets kunnen betekenen voor andere mensen, dat ze plezier hebben in hun werk en dat ze trots zijn om te vertellen over hun baan.

De mbo-studenten denken bij de kinderopvang vooral dat kinderen er sociaal van worden en dat het ouders in staat stelt om te werken. Zij zien medewerkers in de kinderopvang (en zichzelf daarmee) als mensen met een hart voor kinderen die goed voor de kinderen zorgen. Een wat kleinere groep ziet medewerkers in de kinderopvang (ook) als experts in de ontwikkeling van kinderen of als mensen die kinderen voorbereiden op hun schoolloopbaan. Het beeld van de kinderopvang onder de mbo-studenten is hiermee (hoewel minder sterk

dan bij de scholieren) ook iets meer het beeld van opvang dan van ontwikkeling van kinderen.

Volgens mbo-studenten kan het imago van werken in de kinderopvang worden verbeterd door een hogere waardering voor het vakmanschap van pedagogisch medewerkers, door meer doorgroeimogelijkheden in het salaris en door een hoger startsalaris. Ook noemen zij meer waardering van ouders voor het belangrijke werk in de kinderopvang als een mogelijkheid om het imago te verbeteren.

Medewerkers

De belangrijkste reden voor medewerkers om te kiezen voor de kinderopvang is affiniteit met de doelgroep, wat overeenkomt met de scholieren en de mbo-studenten.

Uit zowel de verschillen tussen ideale en huidige baan, als uit de wensen voor verbetering van hun huidige baan en uit de imagometing, komt bij medewerkers naar voren dat zij behoefte hebben aan een beter salaris. Daarnaast komt uit meerdere vragen naar voren dat zij behoefte hebben aan betere werktijden/minder lange dagen. Belangrijke verbeterpunten zijn daarnaast minder administratieve lasten, minder wet- en regelgeving en meer waardering voor hun werk, door zowel ouders als de samenleving.

Het imago van de kinderopvang is volgens medewerkers dat zij ervoor zorgen dat ouders kunnen werken en dat kinderen er sociaal van worden. Medewerkers zijn van mening dat zij goed voor kinderen zorgen, dat zij experts zijn in de ontwikkeling van jonge kinderen, dat zij door ouders gevraagd worden om advies en dat zij goed opgeleide deskundige professionals zijn.

Medewerkers denken dat het imago kan worden verbeterd door een hogere waardering voor het vakmanschap van medewerkers in de kinderopvang, meer doorgroeimogelijkheden in het salaris en meer waardering van ouders voor hun belangrijke werk.

De medewerkers zijn belangrijke ambassadeurs voor het werven van nieuwe medewerkers door de wijze waarop zij spreken over hun werk en of zij mensen aanraden voor het vak te kiezen. Iets minder dan de helft (45%) raadt anderen nu aan om een opleiding te starten waarmee je kunt werken in de kinderopvang, een even groot deel raadt anderen aan om daadwerkelijk in de branche te komen werken.

Ouders

Onbekend maakt onbemind (of andersom) lijkt het op basis van de SCP-publicatie. Ouders die gebruik maken van kinderopvang hebben een aanzienlijk positiever beeld van de kinderopvang en het werk wat in de branche wordt verricht dan ouders die hiervan geen gebruik maken. Ouders die gebruik maken van kinderopvang geven gemiddeld ongeveer het cijfer 8 voor de opvang.

Ouders die gebruik maken van kinderopvang zijn in grote meerderheid positief over de kwaliteit van de opvang en de medewerkers. Toch lijkt het erop dat de tevredenheid onder ouders niet voldoende leidt tot een gevoel van waardering bij medewerkers.

Van de scholieren denkt ongeveer een even groot deel dat ouders hen zal aanraden (33%) om te kiezen voor een studie richting de kinderopvang, als dat ouders hen dit zullen afraden (32%).

Samenvatting

Onderzoek scholieren

Van de scholieren:

- overweegt zo'n 15% om een opleiding te gaan doen om te gaan werken met kinderen in de kinderopvang
- Van de vmbo-scholieren is dit zo'n 24%
- Van de havo-scholieren 13%
- Van de vwo-scholieren 5%.
- Ouders hebben veruit de meeste invloed op de scholieren bij hun keuze voor een vervolgopleiding.

Scholieren hechten in hun toekomstige baan (gemeten op een vijfpuntsschaal 1= zeer oneens, 5=zeer eens) vooral waarde aan:

- Plezier in hun werk (4,5)
- Werk dat in een positieve zin uitdagend is (4,4)
- Trots kunnen zijn om mensen te vertellen over de eigen baan (4,4)
- Ontwikkelingsmogelijkheden (4,3)
- Iets kunnen betekenen voor andere mensen (4,3).

Werken met kinderen in de opvang scoort gemiddeld onder de totale groep scholieren op bijna alle aspecten lager dan hun wensberoep. De grootste verschillen tussen hun wensberoep en werken met kinderen in de kinderopvang (= gemiddelde score werken in de kinderopvang minus gemiddelde score wensberoep) zien we deels op dezelfde aspecten:

- Plezier in het werk (-1,3)
- Werk dat in een positieve zin uitdagend is (-1,2)
- Trots kunnen zijn om mensen te vertellen over de eigen baan (-1,3)
- Ontwikkelingsmogelijkheden (-1,4)
- De mate waarin mensen in dit beroep succesvol worden beschouwd (-1,3).
- Er is een heel klein positief verschil tussen hun wensberoep en werken met kinderen in de kinderopvang op het aspect iets kunnen betekenen voor anderen.

Van de scholieren wil:

- zo'n 30-40% werken met kinderen tussen de 0 en 4 jaar.
- Tussen de 40-47% wil (ook) werken met kinderen tussen de 5-12 jaar.

De belangrijkste redenen om wel te kiezen voor een studie om te gaan werken met kinderen in de kinderopvang is:

- Dat het werken met kinderen hen aanspreekt (meer dan 80% van alle scholieren)
- Prettige werkomstandigheden (vmbo 60%, havo 70%)
- Gunstige diensten en/of werktijden (vmbo 49%)
- De mogelijkheid om het werk te combineren met een gezin (havo 59%, vmbo 47%)
- Informele cultuur in de kinderopvang (vwo: 50%).

De meest voorkomende redenen die worden gegeven om niet te kiezen voor een studie om te gaan werken met kinderen in de kinderopvang:

- Omgang met kinderen spreekt mij niet aan vmbo (52%), havo (42%), vwo (48%).
- Weinig carrièreperspectief havo- (60%) en vwo-scholieren (64%, vmbo (43%)).
- Weinig uitdaging vmbo (50%), havo (52%), vwo (52%)
- Laag salaris vwo (57%), havo (54%), vmbo (44%)

Het imago van de kinderopvang onder scholieren is dat:

- Kinderen er sociaal van worden (rond de 80%)
- Dat het ouders in staat stelt om te werken (75% of meer).

Over het werken in de kinderopvang vinden scholieren:

- Dat medewerkers die hiervoor kiezen een hart hebben voor kinderen en goed voor ze zorgen (75%).
- Minder zijn scholieren van mening dat medewerkers in de kinderopvang goed opgeleide deskundige professionals zijn (36% of minder), dat zij kinderen voorbereiden op hun schoolloopbaan (43% of minder) en dat zij experts zijn in de ontwikkeling van jonge kinderen (45% of minder).

Volgens scholieren kan het imago van werken in de kinderopvang vooral worden verbeterd door:

- Meer doorgroeimogelijkheden in je salaris vmbo (53%), havo (64%), vwo (51%).
- Dat werken in de kinderopvang meer als een serieus vak wordt gezien (havo (53%), vwo (53%), vmbo (48%)
- Hoger startsalaris, havo (54%), vwo (45%), vmbo (44%)
- Meer intellectuele uitdaging, vwo (61%), havo (39%).
- Meer carrièreperspectief, vwo (53%), havo (46%)

Na hun opleiding gaat van de vmbo-scholieren:

- Meer dan de helft verder in het mbo
- 18% naar de havo.

Na hun opleiding gaat van de havo-scholieren:

- Driekwart naar het hbo
- 6% naar het vwo.

Na hun opleiding gaat van de vwo-scholieren:

- 77% naar het wo
- 9% naar het hbo.

Scholieren die verwachten te gaan kiezen voor een opleiding om te gaan werken in de kinderopvang zijn in meerderheid:

- Meisjes van het vmbo
- Met een profiel zorg en welzijn
- Ook scholieren met een andere opleidingsachtergrond kiezen voor de kinderopvang.

De groep die overweegt te gaan kiezen voor de kinderopvang scoort in het wensberoep hoger dan de andere scholieren op:

- Fijne werktijden (4,0 tegen 3,5)
- Het willen combineren van werk en privé (4,0 tegen 3,8)
- Betekenis willen hebben voor anderen (4,4 tegen 4,2)
- Een beroep wat mensen aantrekt waar zij graag mee werken (3,9 tegen 3,7).

Zij scoren bij hun wensberoep juist lager op:

- Een beroep wat wordt geassocieerd met succes (3,5 tegen 3,9)
- Beroepstrots (4,1 tegen 4,4)
- Carrière mogelijkheden (3,9 tegen 4,1).

Onderzoek mbo-studenten

Van de mbo-studenten volgt:

- 62% een niveau 4 opleiding (specialistisch) pedagogisch medewerker
- 32% een niveau 3 opleiding pedagogisch medewerker
- 4% een niveau 4 opleiding onderwijsassistent
- 1% een mbo-opleiding met dubbel profiel
- 1% een andere variant

Van de mbo-studenten stroomde:

- 70% in vanuit het vmbo
- 24% in vanuit een andere (vooral mbo) opleiding
- 5% in vanuit havo
- 1% in vanuit vwo

Stage of leerwerkovereenkomst:

- In de BOL had 94% stage gelopen of was hiermee bezig
- In de BBL had 78% al een leerwerkovereenkomst
- 56% vond het (zeer) makkelijk om een stage-of leerwerkplaats te vinden, 7% vond het (erg) moeilijk, 38% was neutraal

Studenten hechten in hun toekomstige baan (gemeten op een vijfpuntsschaal 1= zeer oneens, 5=zeer eens) vooral waarde aan:

- Iets kunnen betekenen voor andere mensen (4,5)
- Plezier in hun werk (4,4)
- Trots kunnen zijn om mensen te vertellen over de eigen baan (4,2)
- De mogelijkheid om zichzelf te blijven ontwikkelen (4,0)
- Zelfstandig het werk kunnen doen (4,0)

Werken met kinderen in de opvang scoort gemiddeld onder de totale groep mbo-studenten op alle aspecten lager dan hun wensberoep. De grootste verschillen tussen hun wensberoep en werken met kinderen in de kinderopvang (= gemiddelde score werken in de kinderopvang minus gemiddelde score wensberoep) zien we deels op dezelfde aspecten:

- Trots kunnen zijn om mensen te vertellen over de eigen (-0,4)
- Plezier in hun werk (-0,4)
- Dat het in positieve zin uitdagend is (-0,4)
- Er een gezin mee kunnen onderhouden (-0,3)

Na de opleiding gaat:

- 49% (N=191) te gaan werken
- Daarvan denkt 88% (N=168) te gaan werken in de kinderopvang
- Daarvan wil 38% (N=64) pedagogisch medewerker worden op een groep met baby's of dreumesen
- En 36% (N=61) wil pedagogisch medewerker worden op een groep met peuters of kleuters

Na de opleiding gaat:

- 51% (N=195) verder studeren
- Daarvan denkt 27% (N=53) verder te studeren richting de kinderopvang
- Nog eens 20% (N=38) denkt verder te studeren richting het onderwijs
- En nog eens 19% (N=37) denkt verder te studeren in een andere richting in Zorg en Welzijn

Mbo-studenten laten zich bij de keuze voor hun volgende stap vooral beïnvloeden door:

- Hun ouders (55%)
- Anderen (vooral zichzelf en/of hun partner) 42%
- Vrienden (25%)

Mbo-studenten gaan niet in de kinderopvang werken (N=22) vanwege:

- Hun ervaring als stagiair(e) in de kinderopvang (48%)
- Weinig uitdaging (48%)
- Laag salaris (48%)
- Weinig carrièremogelijkheden (43%)
- Type organisatie niet passend (35%)

Mbo-studenten gaan wel in de kinderopvang werken (N=168) vanwege:

- Voorkeur voor het werken (omgaan met) met kinderen (99%)
- Hun ervaring als stagiair(e) in de kinderopvang (69%)
- Het leuk vinden van de opleiding (58%)
- Goede mogelijkheden om het werk in de kinderopvang te combineren met een gezin (53%)

Het imago van de kinderopvang onder mbo-studenten is dat:

- Kinderen er sociaal van worden (92%)
- Dat het ouders in staat stelt om te werken (81%)

Over het werken in het kinderenopvang vinden mbo-studenten:

- Dat medewerkers die hiervoor kiezen een hart hebben voor kinderen en goed voor ze zorgen (87%)
- Een wat kleiner deel van de mbo-studenten is (ook) van mening dat medewerkers in de kinderopvang goed opgeleide deskundige professionals zijn (59%), dat zij kinderen voorbereiden op hun schoolloopbaan (61%) en dat zij experts zijn in de ontwikkeling van jonge kinderen (63%).

Volgens mbo-studenten kan het imago van werken in de kinderopvang vooral worden verbeterd door:

- Dat werken in de kinderopvang meer als een serieus vak wordt gezien (60%)
- Meer doorgroeimogelijkheden in het salaris (59%)
- Hoger startsalaris (51%)
- Meer waardering van ouders voor het belangrijke werk dat medewerkers in de kinderopvang doen (49%)

Samenvatting in- en uitstroom mbo-studenten

Tabel 12. studenten naar instroom

	vmbo	havo	vwo	Overig (mbo)	totaal
<i>pw mbo niveau 3</i>	76	3	1	44	124
<i>Pw mbo niveau 4</i>	173	17	3	46	239
<i>mbo dubbel profiel</i>	3	0	0	1	4
<i>oa mbo niveau 4</i>	13	0	0	1	14
<i>anders</i>	4	0	0	1	5
<i>totaal</i>	269	20	4	93	386

In tabel 12 zien we in één oogopslag dat het grootste deel van de instroom afkomstig is van het vmbo, gevolgd door overig (vooral mbo), havo en vwo.

Ongeveer twee derde studeert pedagogisch werk op niveau 4, een derde op niveau 3. Een kleine groep volgt een dubbel profiel of de opleiding tot onderwijsassistent.

Tabel 13. studenten naar uitstroom

	<i>pw mbo niveau 3</i>	<i>pw mbo niveau 4</i>	<i>mbo dubbel profiel</i>	<i>oa mbo niveau 4</i>	<i>anders</i>	<i>totaal</i>
<i>werken kinderopvang</i>	65	100	0	1	2	168
<i>werken elders</i>	7	13	1	1	1	23
<i>doorstuderen kinderopvang</i>	29	24	0	0	0	53
<i>doorstuderen Z&W</i>	4	30	0	3	0	37
<i>doorstuderen onderwijs</i>	8	20	2	7	1	38
<i>doorstuderen weet niet</i>	8	33	1	0	0	42
<i>anders</i>	3	19	0	2	1	25
<i>totaal</i>	124	239	4	14	5	386

In tabel 13 zien we in één overzicht dat van alle studenten er 191 gaan werken, waarvan 168 in de kinderopvang. 195 gaan er doorstuderen. Van deze groep gaan er 53 doorstuderen in de kinderopvang, 37 elders in zorg en welzijn en 38 richting het onderwijs. Nog eens 42 studenten weten het nog niet en 25 geven een ander antwoord.

Samenvattend gaan er van de 386 studenten 168 (of 44%) werken in de kinderopvang. Nog eens 53 (14%) gaan verder studeren richting de kinderopvang. Daarmee stroomt 58% met redelijke mate van zekerheid uiteindelijk de branche in. Door werk in icc's zal ook een deel

van de studenten die gaan verder studeren richting het onderwijs mogelijk instromen in de kinderopvang.

Onderzoek medewerkers

De belangrijkste redenen voor medewerkers om te werken in de kinderopvang zijn:

- Werken met kinderen/passie voor kinderen (45%)
- bezig zijn met de ontwikkeling/opvoeding van kinderen (15%)
- Werk is afwisselend (8%)

In hun ideale baan (gemeten op een vijfpuntsschaal 1= zeer oneens, 5=zeer eens) hechten medewerkers vooral waarde aan:

- Plezier in hun werk (4,3)
- Iets kunnen betekenen voor anderen (4,3)
- Zelfstandig hun werk kunnen doen (4,2)
- Trots zijn om te vertellen dat het hun baan is (4,1).

Minder belangrijk vinden zij:

- Dat medewerkers in het beroep als succesvol worden beschouwd (2,9)
- Carrière mogelijkheden (3,1).

De grootste verschillen tussen hun huidige baan in de kinderopvang en hun ideale baan (=gemiddelde score werken in de kinderopvang minus gemiddelde score wensberoep) zien we in:

- Fijne werktijden (-0,5)
- Ik kan er een gezin mee onderhouden (-0,5)
- Het is in positieve zin uitdagend (-0,4)
- Het betaalt een goed salaris (-0,4).

Er zijn geen positieve afwijkingen te zien, maar gemiddeld over de hele groep wordt voldaan aan de wensbaan op het aspect iets kunnen betekenen voor anderen (0,0).

83% van de medewerkers is trots om in de kinderopvang te werken. Ze noemen hierbij als redenen het vaakst:

- Het bezig zijn met de ontwikkeling/toekomst/opvoeding van kinderen (34%)
- Werk geeft voldoening (9%)
- Afwisselend werk (7%)

De 17% van de medewerkers die aangeeft niet trots te zijn, noemt als belangrijkste oorzaken hiervoor:

- Het negatieve imago van de kinderopvang (26%)
- De geringe waardering van het werk (26%)
- Slechte arbeidsomstandigheden (26%)

Gemiddeld beoordelen medewerkers in de kinderopvang hun werk met het cijfer 7.

Medewerkers hebben vooral verbeterwensen ten aanzien van:

- Hun salaris (14%)
- Minder wet- en regelgeving (14%)
- Minder werkdruk (14%)
- Minder administratieve lasten (10%)

- Minder lange dagen (10%)
- Meer waardering van ouders en uit de samenleving (9%)
- (Meer) taakuren voor taken buiten de groep (6%).

Het imago van de kinderopvang onder medewerkers bestaat er vooral uit:

- Dat kinderen er sociaal van worden door te spelen met andere kinderen (92%)
- Dat zij ervoor zorgen dat ouders kunnen werken (88%).

Ten aanzien van het werken in de kinderopvang vinden zij:

- Dat zij een hart voor kinderen hebben en dat zij goed voor kinderen zorgen (87%)
- Dat zij experts zijn in de ontwikkeling van jonge kinderen (77%)
- Dat zij door ouders worden gevraagd om advies (72%)
- Dat zij goed opgeleide deskundige professionals zijn (69%).

Het imago van werken in de kinderopvang bestaat er volgens medewerkers in mindere mate niet uit dat:

- Medewerkers een goed salaris hebben (23%)
- Dat zij diverse mogelijkheden hebben voor vakinhoudelijke specialisatie (34%)
- Dat zij worden gerespecteerd voor hun deskundigheid (42%).

Iets minder dan de helft van de medewerkers adviseert mensen om een studie te gaan volgen om te kunnen werken in de kinderopvang, of om daadwerkelijk te gaan werken in de kinderopvang.

Het imago van werken in de kinderopvang kan volgens medewerkers vooral worden verbeterd door:

- Een hogere waardering voor het vakmanschap van pedagogisch medewerkers (78%)
- Meer doorgroeimogelijkheden in salaris (62%)
- Meer waardering van ouders voor het belangrijke werk dat zij doen (48%)

Aspecten die minder vaak worden genoemd zijn:

- Een imago-campagne (14%)
- Een toename van mensen met een hoger opleidingsniveau (23%)
- Contracten met meer uren (27%).

Ouders over werken in de kinderopvang

Ouders van baby's zijn van mening dat:

- In de kinderopvang door medewerkers liefdevol voor kinderen wordt gezorgd (twee derde).
- Kinderen er veilig zijn (bijna 60%)
- Slechts 9% vindt dat kinderen onvoldoende aandacht krijgen
- Slechts 3% vindt dat er niet goed voor kinderen wordt gezorgd
- Ouders met kinderen die gebruik maken van kinderopvang zijn gemiddeld veel positiever over het werk in de kinderopvang dan ouders die geen gebruik maken van kinderopvang.

Ouders van kleuters geven aan:

- Dat er op de bso liefdevol met kinderen wordt omgegaan (bijna 50%)
- Dat zij veilig zijn op de kinderopvang (bijna 50%)
- Slechts 8% vindt dat kinderen onvoldoende aandacht krijgen
- Slechts 2% vindt dat er niet goed voor kinderen wordt gezorgd
- De verschillen tussen ouders die wel en niet gebruik maken van kinderopvang zijn in de groep ouders van kleuters nog groter.

Ouders van baby's zijn verder van mening dat:

- Kinderen op een kinderverblijf leren spelen met andere kinderen (90%)
- Dat het goed is voor peuters om een paar dagen per week naar de kinderopvang te gaan (81%).
- Dat het voor kinderen die naar de opvang zijn geweest gemakkelijker is om op de basisschool te beginnen (Bijna 60%)
- Het goed is voor baby's onder 1 jaar om een aantal dagen per week naar een kinderdagverblijf te gaan (bijna de helft)
- We zien op deze stellingen wederom grote verschillen tussen ouders en wel en niet gebruik maken van kinderopvang.

Ouders van kleuters zijn verder van mening dat:

- Kinderen op de bso leren om met andere kinderen te spelen (twee derde)
- Het goed is voor schoolgaande kinderen (4-9 jaar) om een aantal dagen per week naar de bso te gaan (ongeveer een derde).
- We zien ook hier weer forse verschillen tussen ouders die wel en niet gebruik maken van kinderopvang.

Ouders die gebruik maken van kinderopvang vinden dat:

- Medewerkers goed Nederlands spreken (ruim 90%)
- Dat zij goed weten hoe het met hun kind gaat (77% of meer)
- Dat medewerkers goed opgeleid zijn (85% of meer)
- Dat duidelijk is bij wie ouders terecht kunnen met vragen over hun kind (85% of meer).
- Ouders van baby's zijn over de hele linie gemiddeld iets positiever dan ouders van kleuters.

- Gemiddeld geven ouders die gebruik maken van kinderopvang het cijfer 8 voor de opvang van hun kind.

Uit het onderzoek onder scholieren komt naar voren dat:

- 32% van hen denkt dat hun ouders hun zullen afraden om te gaan werken met kinderen in de kinderopvang
- 22% verwacht dat ouders er neutraal tegenover staan
- 33% denkt dat ouders er positief over zijn
- 9% verwacht dat ouders verrast zouden zijn
- 5% geeft een ander antwoord, of weet het niet.